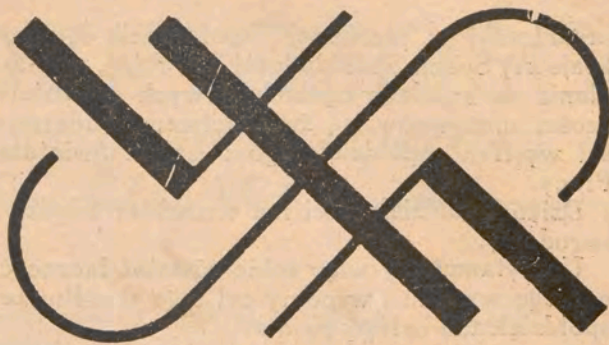

ŻYCIE

WARSZAWSKIEJ SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ, STOWARZYSZENIA „SZKLANE DOMEK”, ODDZIAŁU ROBOTNICZEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ DZIECI NA ŻOLIBORZU I GOSPODY SPÓŁDZIELCZEJ

Nr. 6

WARSZAWA

CZERWIEC 1937

Dzień Spółdzielczości 1937

„Spółdzielczość buduje siłę społeczno - gospodarczą Polski” — takim jest hasło programowe, wysunięte w roku bieżącym przez Centralny Komitet Dnia Spółdzielczości w Polsce. Niestety, na naszym odcinku pracy, w budownictwie mieszkaniowym, hasło to nie znajduje należytego zrozumienia i poparcia zarówno władz państwowych jak i gminnych. Dlatego punktem centralnym tegorocznego Dnia Spółdzielczości miało być zmanifestowanie dorobku i postulatów spółdzielczości mieszkaniowej nazewnątrz. Zgodziliśmy się na wyznaczenie terminu Pierwszego Polskiego Kongresu Mieszkaniowego na 13-go czerwca i faktyczne włączenie go do programu obchodu Dnia Spółdzielczości. Związek Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych R.P. wezwał wszystkie spółdzielnie mieszkaniowe i mieszkaniowo - budowlane stolicy do specjalnego udekorowania swoich domów i osiedli, które miały być zaprezentowane delegatom miast, związków zawodowych, stowarzyszeń i instytucji, biorącym udział w Kongresie z całej Polski. Również i nasza Spółdzielnia szykowała się na przyjęcie delegatów: przewidzieliśmy udział przedstawicieli związków zawodowych i spółdzielni mieszkaniowych całego kraju w uroczystości założenia kamienia węgielnego pod budowę IX kolonii na Żoliborzu w dniu 12 czerwca, odbycie specjalnej konferencji robotniczych działaczy spółdzielczych i zawodowych w tymże dniu, zaprosiliśmy wszystkich delegatów Kongresu na urządzaną przez Warszawską Spółdzielnię Mieszkaniową w dniu 13 czerwca akademię ku czci Teodora Toeplitza, pioniera spółdzielczego budownictwa mieszkaniowego, reformatora i urbanisty.

Niespodziewane odłożenie terminu Kongresu do jesieni pokrzyżowało te plany, uniemożliwiło tę ogólną krajową manifestację gotowości woli spółdzielczości mieszkaniowej do budowania siły społeczno - gospodarczej Polski na

objętym jej zakresem działalności odcinku życia.

Nad społecznym budownictwem mieszkaniowym w Polsce gromadzą się nowe chmury i sprzeczności, odnosi nowe zwycięstwo „odcinek” budownictwa prywatnego dla ludzi zamożnych, który z ogólnej zbiornicy funduszy społecznych uzyskuje dla siebie dodatkowe 15 milionów złotych. „Odcinek” nie zadowolona się swoją zdobyczą, prowadzi atak na budownictwo robotnicze, kwestionuje celowość „nierentownego” budownictwa TOR’owskiego, „wypowiada się” przeciwko spółdzielczości.

Dzień Spółdzielczości musi więc być znowu dla nas w tym roku nie świętem lecz momentem wysunięcia postulatów, manifestacją gotowości prowadzenia dalszej zdecydowanej akcji o samą możliwość istnienia i rozwoju, budowania mieszkań społecznie najpotrzebniejszych, przez zwyciężanie głodu i nędzy mieszkaniowej szerokich rzesz pracowniczych Polski.

Manifestację tę zmuszeni jesteśmy ograniczyć tylko do terenu naszych Osiedli. Ale tak samo jak w roku ubiegłym robimy przegląd naszych osiągnięć społecznych i wychowawczych, udzielając dużo miejsca rewii najmłodszych obywateli-spółdzielców.

Zakładamy kamień węgielny pod budowę mieszkań robotniczych na Żoliborzu, dając w ten sposób wyraz przeświadczenia i wiary, że akcję tę będzie W. S. M. kontynuować, pokonywując wszystkie trudności.

Zapraszamy na naszą uroczystość przede wszystkim przedstawicieli związków zawodowych i spółdzielców, gdyż tylko w oparciu o wewnętrzne siły klasy robotniczej może się rozwijać i budować siłę społeczno-gospodarczą Polski — spółdzielczość.

Pamiętamy, że w Dniu Spółdzielczości łączą się i manifestują swoje siły także i wszystkie inne odłamy spółdzielczości, zaciekle atakowane przez rodzimą reakcję. Udział naszych

organizacji w pierwszej konferencji ogólnokrajowej Sekcji Spółdzielczej T.U.R.'a, wystąpienia na zjazdach ogólnokrajowych spółdzielczości spóżywców, są świadectwem solidarności wysiłku spółdzielczego z całym Światem Pracy.

Dzień Spółdzielczości ma charakter międzynarodowy.

Uprzytomiamy więc sobie również łączność naszego wysiłku i wspólny cel tego wysiłku ze spółdzielcami całego świata.

Zdobycie przez ruch spółdzielczy wobec bankrutującej gospodarki kapitalistycznej „specjalnego miejsca, któreby odpowiadało jego

właściwemu charakterowi gospodarczemu i na którym będzie on miał możność samorządu w ramach całego systemu gospodarki społecznej czy planowej, jaka byłaby zaprowadzona” — ten postulat wysunięty w roku ubiegłym przez Międzynarodowy Związek Spółdzielczy, pozostaje nadal aktualnym. Wzmocnienie możliwości rozwojowych ruchu spółdzielczego w Polsce, rozszerzenie i pogłębienie zakresu naszej pracy jest tylko ogniwem w walce mas pracujących wszystkich krajów o całkowite przekształcenie dzisiejszego ustroju społecznego.

Na przełomie

Sprawozdawcze Walne Zebranie Delegatów W. S. M.

Rzecz charakterystyczna: właśnie w chwili wzmożenia ataków na budownictwo społeczne, udzielenia nowego wydatnego poparcia przez władze państwowe budownictwu prywatnemu, Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa, będąca niewątpliwie reprezentantką robotniczej spółdzielczości mieszkaniowej — mogła stwierdzić zwycięstwo słuszności zasad, o które walczyła i nowe poważne osiągnięcia w rozwoju swej gospodarki społecznej.

Takie przede wszystkim wrażenie można było odnieść z przebiegu Sprawozdawczego Walnego Zebrania Delegatów.

Nie ulega dla nas najmniejszej wątpliwości, że zarówno dotychczasowe wyniki akcji oddłużeniowej, jak i ogólne nastawienie wobec kredytowania akcji budowlanej W.S.M. — stawiają członków spółdzielni w sytuacji dość trudnej i są w gruncie rzeczy nader krzywdzące. Tym dumniejsi być możemy, że nasz społeczny charakter potrafiłmy pogodzić i połączyć z wzorową gospodarką, zadając kłam popularnemu twierdzeniu, że społecznictwa i społecznej gospodarki nie można żadnym sposobem powiązać z prawdziwą gospodarnością.

Bardzo obszerna dyskusja, dzięki której Walne Zebranie trwało niemal cały dzień, skupiła się przede wszystkim na następujących zespołach zagadnień: zasadnicze problemy budownictwa mieszkaniowego i postulaty pod adresem państwa i samorządu, sprawa wysokości komornego i wszystkie kwestie pokrewne, drobniejsze sprawy, dotyczące kwestii remontowych, budowy kąpieliska, eksploatacji pralni itd., sprawy pracownicze i w końcu sprawa przeznaczenia pozostałości bilansowej.

Przyjęty jednomyślnie wniosek delegatów Próchnika i Libkinda ujął wyniki dyskusji w sprawach zasadniczych polityki mieszkaniowej. Nie zostało powiedziane tą uchwałą w gruncie rzeczy nic nowego. Podkreśliłmy tylko ciągłość naszego stanowiska, nawiązali-

my do sytuacji bieżącej. Zaprotestowaliśmy przeciwko ustosunkowaniu wobec naszych postulatów oddłużeniowych i wobec działalności całej robotniczej spółdzielczości mieszkaniowej. Zaakcentowaliśmy ponownie naszą walkę o rozszerzenie akcji społeczno-budowlanej, przeciwstawiliśmy się tendencjom przeistaczania TOR'u w samodzielny przedsiębiorcy budowlanego przy pomijaniu spółdzielczości mieszkaniowej. Podkreślono zostało niebezpieczeństwo podrożenia kredytów TOR'u, pozbawienia budownictwa robotniczego dostatecznej pomocy terenowej, stanowiącej obowiązek gminy. Zaakcentowaliśmy nasz robotniczy charakter i konieczność wzmocnienia robotniczej struktury mieszkańców naszych Osiedli.

Osiągnięcia i warunki finansowe W.S.M. wywołały obszerną dyskusję na temat wysokości komornego. Były głosy za powszechną obniżką komornego. Z drugiej strony pojawiły się głosy za dostosowaniem do cen rynkowych komornego w większych mieszkaniach kosztem komornego w mieszkaniach małych. Rzecz znamienita, że i ten ostatni postulat motywowany był w swoisty sposób pojętą troską o robotniczy charakter naszych Osiedli. Zarówno jedno, jak i drugie stanowisko napotkało jednak na zdecydowany opór. Nie chodziło, rzecz jasna, o przesądzenie tej kwestii natychmiastowo. Stał temu na przeszkodzie choćby wyłącznie sprawozdawczy charakter Walnego Zebrania. Chodziło raczej o sugestię do rozpatrzenia na przyszłość. Olbrzymią większość zdobył sobie jednak pogląd, że zrównoważona z trudem gospodarka spółdzielni, nie upoważnia do ryzykownych posunięć budżetowych. Ale równocześnie ta sama większość wystąpiła przeciw jakimukolwiek uprzywilejowaniu mieszkań większych i przeciw ograniczeniu akcji doraźnej pomocy, bez przesądzenia zresztą, jaką formę akcja ta przybierze. Stanowiskiem swoim wykazało Walne Zebranie dużą dojrzałość

DZIEŃ SPÓŁDZIELCZOŚCI

PROGRAM OBCHODU W OSIEDLACH W. S. M.
W NIEDZIELĘ 13-GO CZERWCA

NA ŻOLIBORZU:

- godz. 12—14 zabawa dla dzieci na terenie boiska sportowego (w razie niepogody na sali RTPD);
godz. 14—18 zawody sportowe drużyn młodzieży na boisku;
godz. 16 wręczenie nagród zwycięskiej kolonii na dziedzińcu II-ej kol. i rozdanie nagród za lojalność w zakupach przez „Gospodę Spółdzielczą“;
godz. 20 w sali przy ul. Suzina Akademia ku czci Teodora Toeplitza. Ze względu na ograniczoną ilość miejsc wstęp na Akademię tylko za zaproszeniami, które otrzymywać można w biurze Stow. „Szklane Domy“.

W PRZEDDZIEŃ, w sobotę, 12-go czerwca, o godz. 17-ej odbędzie się założenie kamienia węgielnego pod IX-tą kolonię. Uroczystość rozpocznie capstrzyk orkiestry dętej, która po przemarszu przez wszystkie kolonie, przejdzie na miejsce budowy, gdzie zostaną wygłoszone przemówienia.

NA RAKOWCU:

- godz. 10.30 Przemówienia, koncert Orkiestry Dętej, recytacje Sekcji Dramatycznej Zespołów Młodzieży z Żoliborza;
godz. 12 Pokaz filmowy dla dzieci w budynku tymczasowym za IV-ym blokiem;
godz. 14 Zabawa dla dzieci.

i wierność zasadzie, iż delegaci są reprezentantami całej Spółdzielni i jej powszechnych interesów.

Silnie akcentowano konieczność uregulowania niektórych spraw na pozór drobnych, ale bardzo istotnych dla normalnego funkcjonowania życia Spółdzielni. Na plan pierwszy wysunięto kwestię odnawiania mieszkań. Poruszono także kwestię eksploatacji i cen pralni. Na uwagę zasługuje fakt, że mocno została postawiona kwestia kąpieliska, które wielkością swoją nie odpowiada absolutnie potrzebom mieszkańców. Dość obszerną dyskusję wywołały sprawy pracownicze, przy czym delegaci wykazali dużą troskę o poprawę sytuacji pracowników W.S.M., dając dowód widoczny, jaka różnica jest między przedsiębiorstwem kapitalistycznym a instytucją społeczną.

Walne Zebranie obradowało bez Teodora Toeplitza. Nie składaliśmy hołdu Jego pamięci banałem frazesów. Kiedy tow. Nowicki mówił: „Teodor Toeplitz niech żyje” — czuliśmy wszyscy, że to jest jedyny prawdziwy hołd, jaki oddać możemy Zmarłemu. Niech żyje spółdzielczość mieszkaniowa; niech żyje twórczość, niez mordowana twórczość społeczna; niech żyje i niech trwa poprzez nasze własne wysiłki walka ze złem, z nędzą, z wyzyskiem, z niesprawiedliwością; to znaczy niech żyje Teodor Toeplitz - Człowiek - Symbol.

Były może i pewne zgrzyty. Ale zgrzyty bez większego znaczenia. W sumie widać było, że Walne Zebranie Delegatów to naprawdę mały sejmik społeczny; to dowód, że robotnicza sa-

morząd wykazać potrafi olbrzymią dojrzałość. I kiedy witaliśmy gorąco przedstawicieli tworzącej się spółdzielni lokatorów Osiedla TOR'u na Kole, widzieliśmy, że podzielają oni nasze stanowisko: chcemy budować osiedla dla siebie, sami się w nich rządzić, sami gospodarować, bo potrafimy to lepiej, niż inni.

Uchwałą Walnego Zebrania upoważniono Zarząd do odstąpienia miastu bezpłatnie terenów pod ulice. Rzecz charakterystyczna: czyni nam miasto bardzo często rozmaite utrudnienia; uważamy, że nie upoważnia nas to do po-niechania zasady społecznej, która głosi, że istnieje obowiązek świadczenia na cele ogól-niejsze. Odstępujemy więc miastu bezpłatnie tereny pod ulice. Ale słusznie podkreślił St. Zbrożyna, że w odpowiednim momencie przy-pomnimy miastu nasze stanowisko; i zażąda-my, by miasto także zrozumiało ogólny cel, który w swej działalności postawiła sobie ro-botnicza spółdzielczość mieszkaniowa.

„Świadczenia Spółdzielni są niewymierne i nieodpłatne” — powiedział jeden z delegatów. — „Spółdzielnia jest nasza. Jesteśmy tu u siebie. Gdyby nawet było możliwe tak, jak nie jest, mieszkanie taniej u kamiecznika — wybrałbym Spółdzielnię”. Te słowa wydają się na pozór paradoksalne. Ale tylko na pozór. To, co nam dają Osiedla W.S.M., to jest nieodpłatne. Jak nieodpłatna jest atmosfera społeczna, jak nieodpłatny jest honor stania w szeregach bojowników o Polskę Szklanych Domów.

j. h.

Fundusz stypendialny im. Teodora Toeplitza

Na Walnym Zgromadzeniu delegatów WSM w dniu 6 czerwca na wniosek wiceprzewodniczącego zebrania A. Dziarnowskiego, wszyscy delegaci postanowili wziąć udział w utworzeniu Funduszu Stypendialnego im. Teodora Toeplitza, uchwalając jednogłośnie następujący wniosek A. Próchnika:

„WALNE ZEBRANIE STWIERDZA, ŻE UCZCZENIE PAMIĘCI TEODORA TEOPLITZA JEST WOLĄ CAŁEJ W.S.M.

WALNE ZEBRANIE WZYWA WSZYSTKICH CZŁONKÓW W. S. M., ABY CELEM URZECZYWISTNIENIA TEGO POSTANO-

WIENIA ZŁOŻYLI W CZASIE DO 1 LISTOPADA 1937 R. NA RZECZ FUNDUSZU STYPENDIALNEGO IM. TEODORA TEOPLITZA KWOTĘ, ODPOWIADAJĄCĄ JEDNODNIOWEMU ZAROBKOWI“.

Pierwsze wpłaty wpłynęły doraźnie na zebraniu. Dalsze wpłaty uskutecznić należy na rk. Funduszu w Banku „Społem“, bądź w Centrali Banku, Krak. Przedm. 1., bądź w Oddziale na Żoliborzu, bądź przez PKO. Wszyscy członkowie Spółdzielni otrzymają w tym celu odpowiednie przekazy. Wpłaty przyjmuje również kasa WSM.

JERZY R. GOETLING.

Umarł Teodor Toeplitz

Straszne.

Śpiewające, śpiewające usta
w ziemię-dusicielkę, w rozkopane pole!!
tylko dlatego, żeś w drodze — niespodzianie —
ustal,
i znienacka ugodzony, dom budując — poległ...
tylko dlatego, że ileś dziesiątych za dużo,
ileś tętnień zawiele, jakieś skręcone aorty
pękły
jak leśne olbrzymy pod burzą,
jak
strzaskany,
w drzewa rzeźbiony portyk!
Niedawno —
dwa tygodnie temu —
wiosna
rodziła się dysząca, niespokojna, takoma,
żółtym — pamiętasz? — dereniem,
słońcem kwitnącym na domach —
i Ty, gdyś się z nami w głos śmiał,
krokusy pokazując liliowe i białe —
wspomnienie —
wspomnienie, które jest — zostanie — Tobą!
Kwiaty, domy, zamiary, plany, osiągnięcia,
śmiech, gra słów, czynów koncert i praca,
dobro społeczne, brat - człowiek —
czas się w pośpiechu zatracą,
czas przeszkadza w działaniu — ranią wskazówek
cięcia,
jak śmigła tnące, co żyje, na pokarm milczącym
grobow.
a dziś
z czarnych ram
(w ramach ktoś życie zwał!)
litery — litery, które Ciebie znaczą,
Ciebie żywego, wśród ludzi, wśród kwiatów
i bram
a oto przy Tobie —
co to?! —

słowo bez echa:

ZMARŁ.

Potworny błąd drukarski,
błąd nie do naprawienia:
Twoje litery czarne?
Twoje litery płaczą?!
Kto nam tak Ciebie odmienia?
Zobacz: krokusy nie zgasty!

— — — — —
Walczyłeś, Przyjacielu, rówieśny dla wszystkich
młodych,
życie w Tobie huczało słoneczną turbiną zapalu --
na szklane domy dziś cieniem upadł złej wieści
chlód —
Poczekaj, obywatelu Teodorze, nie znamy dróg do
ogrodu,
Ty nam te drogi wskażesz — tam tyle pracy
zostało,
choć wyrósł już dziełem potężnym Twojego życia,
trud.
W miastach wielkie spółdzielnie — rosną robocze
bloki,
biegną wkrąg białe mury, i okna szerokie
w kwiatach
i ciepły błękit nad nimi Twoim troszczy się
wzrokiem,
krzepiąc budującego dom człowieka pracy — więc
brata.
— — — — —
Ile tysięcy mieszkań — ile tysięcy ludzi —
nawet najstarsi się — widzisz? — przed domy
spółdzielcze zwlekli
zmrozeni wieścią potworną, że w pracy, pogodzie
i trudzie

UMARŁ

Towarzysz

Brat ludzki

UMARŁ TEODOR TEOPLITZ!

Przebieg zebrań dzielnicowych na Zoliborzu

Przebieg tegorocznych zebrań dzielnicowych mieszkańców Osiedla Żoliborskiego wykazał dość duże zainteresowanie członków sprawami Spółdzielni, jej bytu, rozwoju i gospodarki.

Zarówno w dyskusji jak i zgłoszonych wnioskach, mieszkańcy osiedla wyrazili swą całkowitą solidarność z wysiłkami i polityką ogólną Spółdzielni.

Na wszystkich zebraniach padały surowe słowa oburzenia pod adresem reakcyjnych pismaków, szkalujących nasz dorobek społeczny. Wiele gorzkich słów padło pod adresem władz państwowych z powodu niedostatecznego oddłużenia W.S.M i utrzymania wskutek tego zbyt wysokich czynszów za mieszkania, oraz cofnięcia bonifikat.

Jeśli chodzi o słowa krytyki, dotyczyły one jedynie spraw drugo i trzeciorzędnych. Były to uwagi na temat rzeczowych, a dość często także domniemyanych wad i uchybień funkcjonowania naszego aparatu administracyjnego. Najwięcej miejsca na zebraniach zajęła sprawa zorganizowania rozrywek dla dzieci osiedla. Kwestia ta została omówiona w kwietniowym numerze „Życia W.S.M.“, na tym miejscu wypada tylko powiedzieć, że „Szklane Domy“ wespół z R.T.P.D. realizują już projekty mieszkańców i organizują zajęcia sportowe młodzieży, wykorzystując do tego celu niezabudowany teren między ulicami Ustronie a Filarecką.

Na wszystkich prawie zebraniach liczna grupa dyskutantów poruszała kwestię odnowienia mieszkań, uważając sprawę tę za największą bolączkę. W twierdzeniach mówców było jednak dość dużo sprzeczności, *co i dlaczego jest za drogie, często nawet operując cyframi zdradzali swą nieorientację.*

Ci sami np., którzy twierdzili, że za opuszczone mieszkanie policzono im zbyt wiele, jednocześnie

protestowali przeciw skromnemu sposobowi odnowienia nowozajętego lokalu.

Z głosów, które ten temat poruszały, wynika dążenie do przerzucenia przynajmniej części kosztów remontu na budżet ogólny, dążenie to znalazło swój wyraz w uchwale III-ej kolonii żądającej pokrywania przez Spółdzielnię połowy kosztów odnowienia mieszkań.

Niestety ze względu na niski stopień oddłużenia projekt ten obecnie nie może być aktualny. Zresztą pewna część lokatorów wypowiedziała się przeciw temu projektowi, stojąc na stanowisku, że nie byłoby słusznym obciążenie ogółu członków kosztami, spowodowanymi zniszczeniem mieszkań „wędrujących“ lokatorów.

Żądania wykonywania remontów i przeprowadzania robót inwestycyjnych, były z kolei drugim tematem ze spraw gospodarczych, omawianie którego zajęło znaczną część zebrań dzielnicowych. Przedstawiciele kolonii nie posiadających chodników (II, III, IV i VIII) domagali się zastąpienia ścieżek leszowych chodnikami z płyt betonowych, oraz dotychczasowych ogrodzeń trawników również betonowymi krawężnikami.

Finanse Spółdzielni nie pozwalają w krótkim czasie zadość uczynić tym słusznym żądaniom. Chodniki układa się co rok w całości lub częściowo, kolejno na różnych koloniach. Dla ustalenia kolejności wybrano zasadę pierwszeństwa dla tych kolonii, które frekwencją swą na zebraniach dadzą dowód zainteresowania się sprawami Spółdzielni. W roku bieżącym chodniki i krawężniki otrzymuje zwycięska druga kolonia. Malowanie klatek schodowych jest również żądaniem wielu kolonii — tu pierwszeństwo mają kolonie według wieku. Po pomalowaniu w roku ubiegłym I-ej kolonii w planie prac na rok bieżący przewidziane jest malowanie kolonii II-ej

WALNE ZEBRANIE

„SZKLANYCH DOMÓW“

odbędzie się w niedzielę, **20 czerwca**, w sali przy ul. Suzina o godz. 9 min. 30 rano, a w razie braku statutowego quorum o godz. 10-ej — w drugim terminie, bez względu na ilość obecnych.

NA PORZĄDKU OBRAD:

- 1) ukonstytuowanie i wybór prezydium;
- 2) zatwierdzenie protokołu z popr. Walnego Zebrania;
- 3) sprawozdanie Zarządu:
  - a) z działalności ogólnej,
  - b) w zakresie pomocy materialnej,
  - c) rachunkowe,
- 4) sprawozdanie Komisji Rewizyjnej;
- 5) wybory:
  - a) czterech członków Zarządu,
  - b) czterech zastępców,
  - c) Komisji Rewizyjnej.

(już wykonane) i III-ej, pozostałe kolonie muszą czekać swej kolejki.

Uchwalony przez zebranie czwartej kolonii dezyderat pod adresem władz Spółdzielni, domagający się przekładania podłóg, jest ze względów finansowych nie do wykonania.

W myśl tego żądania należałoby przełożyć jednocześnie wszystkie podłogi, gdyż stan ich jest naogół jednakowy, ustalanie jakiegokolwiek kolejności jest niemal niemożliwe, a przeprowadzenie tej pracy pochłonęłoby zbyt duże, jak na możliwości naszego budżetu, sumy. Inne żądanie jak budowa dachu nad budynkiem IV-A, instalowanie drzwi do piwnic, mogą być realizowane częściowo w miarę możliwości finansowych.

Co do ogrzewania mieszkań tylko mieszkańcy czwartej i ósmej kolonii podkreślali słaby stopień ogrzewania części mieszkań. Warsztat mechaniczny już w miesiącu bieżącym przystąpił do napraw instalacji.

Wielu mówców omawiało potrzebę rozszerzenia kąpieliska. I znów — należy to podkreślić — sprawa ta jak i wiele innych jest zależna od czynników zewnętrznych, to znaczy od możliwości zdobycia na ten cel kredytów.

Inną grupą zagadnień omawianych na zebraniach dzielnicowych była sprawa zachowywania się na

szczęście drobnej grupy mniej uspołecznionych lokatorów, przeszkadzających innym mieszkać w naszym osiedlu. Hałasy na dziedzińcach, głośnie radiowe, niszczenie trawników, trzepanie w nieodpowiednim miejscu i czasie, nie opiekowanie się psami i kotami, zanieczyszczanie klatek i piwnic, to wszystko są niestety zjawiska dość częste w naszym osiedlu.

Zwracano przy tym uwagę na osłabienie w roku ubiegłym prac Komisji Administracyjnej, jako organu samorządu mieszkańców.

Omawiając hałasy lokatorzy kolonii trzeciej uchwalili żądanie usunięcia prób i ćwiczeń orkiestry z budynku pralni, nie wskazując jednak innego miejsca na jej pomieszczenie. „Szkłane Domy” nie zrezygnują z posiadania i prowadzenia orkiestry, a wśród naszych zabudowań w tej chwili przynajmniej, jedynie względnie odosobniony budynek pralni jako tako nadaje się do prowadzenia w nim prób orkiestry.

Innych, drobnych kwestii poruszanych na zebraniach nie będziemy tu omawiali. Administracja posiadając szczegółowe sprawozdania przebiegu zebrania, wszelkie uwagi lokatorów weźmie na warsztat swej pracy, uwzględniając je w miarę słuszności i możliwości.

h. z.

Zjazdy Spółdzielcze

W dniach od 28 do 30 maja r. b. odbyły się w Warszawie zjazdy spółdzielcze organizacyj zgrupowanych wokół Związku Spółdzielni Spożywców „Społem”.

W dniu 28 odbyła się konferencja prezesów Rad Okręgowych Związku Spółdzielni Spożywców „Społem”. Na konferencji omawiane były dwie sprawy: zagadnienie metod prac Rad Okręgowych oraz kwestia metod rozwoju sieci spółdzielczej przede wszystkim w ośrodkach miejskich. Do uzgodnienia i jednolitej opinii nie doszło: delegaci z szeregu Rad Okręgowych, między innymi i naszej warszawskiej, uważali za konieczne oparcie prac Rad na sekretarzach instruktorach, co wymagałoby specjalnej dotacji ze strony hurtowni, przedstawiciele zaś innych Rad uważali, że tak, jak jest obecnie, jest dobrze. W dalszym ciągu podtrzymujemy nasze stanowisko i jesteśmy przekonani, że słuszność jego będzie niebawem bezsporna.

Biegunowo różne stanowiska ujawniły się w sprawie metod prac nad rozwojem spółdzielczości spożywców w ośrodkach miejskich. Delegaci spółdzielni robotniczych domagali się przede wszystkim kontaktu ze związkami zawodowymi, pieczy nad rozwojem bliskich stosunków ze zorganizowanymi robotnikami w organizacjach oświatowych, podczas gdy oficjalny referent „groził” bezpośrednim pójściem spółdzielców — tych z centrali „Społem” — do dołów, gdyż ruch robotniczy, będący rzekomo pod wpływem sklepikarzy, nie popiera

w dostateczny sposób spółdzielczości. Dla innych znówu spółdzielczość jest rzekomo zbyt radykalna.

Tegoż dnia w godzinach popołudniowych odbył się zjazd pełnomocników Banku Spółdzielczego „Społem”. Aczkolwiek na zjeździe zostały przeprowadzone zmiany statutu, powiększające świadczenia członków wobec banku, to jednak należy stwierdzić, iż zmiany te — i słusznie — nie znalazły pełnego uznania zebranych, między innymi przez utrudnienie dostępu do banku dla mniej licznych związków zawodowych. W dyskusji i w uchwalonej rezolucji podkreślono konieczność scentralizowania wszystkich pracowniczych i robotniczych organizacji spółdzielczych i zawodowych w Banku „Społem”. Do Rady Nadzorczej banku wybrano z ramienia ruchu zawodowego ponownie Ad. Kuryłowicza, zaś z ramienia spółdzielczości mieszkaniowej St. Tołwińskiego.

Zjazd pełnomocników hurtowni i związku rewizyjnego „Społem”, który się odbył w dniu 29 i 30 maja r. b. nie odznaczał się wysokim poziomem.

Sposób przewodniczenia na zjeździe przez przewodniczącego rady nadzorczej związku inż. Wojewódzkiego, stronniczy i wysoce nietaktowny, a wyraźnie wrogi w stosunku do części robotniczych delegatów, niestety nie przyczynił się do wytworzenia na zjeździe atmosfery spółdzielczej. W dyskusji nad sprawozdaniem zarządu szereg mówców — i co stwierdzić na-

leży — przy uznaniu części zjazdu — wysuwał aktualne hasła „straganiarskie”, składając nawet bez sprzeciwu przewodniczącego (!) propozycje, by hurtownia związkowa zaczęła zaopatrywać kupiectwo prywatne. Wyjaśnienia zarządu na krytykę poszczególnych posunięć związku, jak na przykład w sprawie nadmiernie wysokiej kalkulacji towarowej, nadmiernego obciążenia kosztami odsetek spółdzielni związkowych, niejednokrotnie nierównomiernego lub niewłaściwego traktowania poszczególnych spółdzielni przez wydział społeczno - wychowawczy związku, nie mogły być uznane przez krytykujących za lojalne i wyjaśniające rzeczywiście poruszane sprawy.

Przy wyborach do władz związku, reakcyjne — widocznie w celu udobruchania „narodowej” grupy delegatów — nastawienie większości zjazdowej, kierowanej przez prezydium rady związku, ujawniło się w całej pełni. Nie tylko nie wybrano ani jednego z kandydatów spółdzielni robotniczych, reprezentujących trzecią część delegatów, nie tylko zdecydowano się przejść do porządku dziennego nad jednomyślnymi niemal uchwałami w tych sprawach okręgowych konferencji w Warszawie i Krakowie, ale nawet nie wybrano do rady nadzorczej

kandydatki Ligi Kooperatystek Janiny Świącickiej, chyba dlatego również, iż jednocześnie jest działaczką w robotniczym ruchu spółdzielczym.

W ostatnim dniu zjazdu obradowano nad referatami dyrektora Jasińskiego o znaczeniu spółdzielczości w rozbudowie gospodarstwa narodowego w Polsce oraz dyrektora Dippia o stanie spółdzielni związkowych w roku 1936. Referat p. Jasińskiego zawierał dużo ciekawego materiału, ilustrującego wagę rozwoju spółdzielczości w gospodarstwie narodowym, niestety zbyt mało natomiast uwzględnił całość kształt zagadnienia związku istotnej rozbudowy gospodarstwa narodowego z przekształceniem ustroju kapitalistycznego (sama walka „z kapitałem obcym”, stale powtarzająca się w referacie dwuznaczne wywoływała wrażenia). Dyrektor Dippel zreferował stan spółdzielni związkowych w roku 1936. Dobrzeby było jednak wysłuchać na następnym zjeździe referatu o stanie Związku „Społem” w naświetleniu również szczegółowym, a nie krótkiego sprawozdania komisji rewizyjnej rady nadzorczej związku.

Reasumując, trzeba stwierdzić, iż brak wyraźnego oparcia ideowego kierownictw zwią-

J. R. GOETLING I E. SZYMAŃSKI

SZOPKA W.S.M. *)

Administrator I

(Mel. „Pobili się dwaj cyganie“).

Za domami, za placami, za tramwajami,
leży sobie WSM z administracjami —
jam był tam — panował sam
giętka teraz Olcha kwitnie
i z tego jest kram.

Chcieli ją tam ściąć mieszkańcy
każdy by się śmiał —
lecz Szymański dzieci niańczy,
Gietling pracę miał.

Więc na później odłożyli
„Szopki” trzeci akt,
lecz wierzajcie, moi mili
to jest ścisły fakt,

(Mel. „Serce“)

Twierdzą,
że tam najlepsza strona świata,
twierdzą
tam szczęście można nabyć w ratach,
w udziałach, wkładach, przez całe życie
można tkwić!

Wchodzi Leader I: Dosyć
(Adm. wychodzi) Następny!

Administrator II-gi

(wbiega w ukłonach i spodniach sportowych)

Jestem!

(Leader I-y przedstawia):

Wiadomo światu ta czarna olszyna,
gdzie człek spokojny łatwo wpadnie w szal,
On wciąż przyrzeka i wciąż zapomina,
że ten sam lokal! pięciu ludziom dał.

A choćbyś go powiesił bardzo rad,
on zgodzi się, lecz przedtem zapłać wkład.

Interesancie, co stoisz w ogonku,
Olszewska pasja chytyła cię i szlag.
Ty będziesz winien, a on jest w porządku,
bo ci do wkładu 10 groszy brak.

A choćbyś go powiesił bardzo rad,
on zgodzi się, lecz przedtem zapłać wkład.

Administrator II

(Mel. „On nie winien“)

Choć na świadka nie wyglądam
z eksmisjami włóczę się po sądach.
Jestem cwany, jestem śliczny
dobry ze mnie byłby kamienicznik.
Hu, ha!

(wchodzi finansowy referent)

Finansowy referent

(Mel. „Zimny drań“)

już taki jestem zimny drań
niedobrze wam z tym

*) Fragmenty piosenek z „Szopki W. S. M. w krzywym zwierciadle“.

ków spółdzielczych daje ujemne wyniki dla ruchu spółdzielczego. Zamiast rzekomego załagodzenia stosunków, powoduje dalsze odsuwanie się od ruchu organizacji robotniczych, a po-

tęguje ofensywę tolerowanych wewnątrz związków elementów aspółdzielczych i antyspółdzielczych.

S. J. S.

Zjazd Ligi Kooperatystek w Polsce

W dniu 30 maja r. b. odbył się pierwszy Zjazd delegatek Kół Ligi Kooperatystek w Polsce.

Ze złożonego sprawozdania wynika, że Liga rozwija się w szybkim tempie, zdołała bowiem w ciągu pierwszego roku swej działalności zorganizować 63 koła w całym kraju. Koła prowadziły prace jednania członków do spółdzielni spożywców, rozwijały bardzo skuteczną propagandę na rzecz produkcji spółdzielczej i akcję samokształceniową. Zarząd Główny w pierwszej linii pracował nad kształceniem kadr działaczek dla kół za pośrednictwem całego szeregu kursów centralnych, które odbywały się w Warszawie, Sobieszynie i Kielcach. Poza tym instruował Koła za pośrednictwem biuletynów, korespondencji oraz wyjazdów instruktorki.

W planie pracy jako naczelną zadanie, oprócz zasadniczego, zalecającego współpracę ze spółdzielniami w sprawie realizacji ich trzyletniego planu, wysuwa się:

1) propaganda na rzecz gromadzenia oszczędności ludowych w banku „Społem“ i innych instytucjach spółdzielczych,

2) wprowadzenie na rynek spółdzielczy artykułów włókienniczych z Agentury „Społem“ w Łodzi,

3) współdziałanie ze związkiem zawodowym w sprawie poprawienia warunków pracy pracowników w sklepach spółdzielczych.

W pracy oświatowej na czoło wysuwa się organizowanie kursów gospodarstwa domowego, których zadaniem będzie:

1) nauczanie gospodyń domów oszczędzania czasu i zdrowia,

2) przez nauczanie budżetowania i prowadzenia ksiąg rachunkowych — wyrwanie gospodarstw domowych z niewoli kredytu i przyzwyczajanie do oszczędzania,

3) nauczanie racjonalnego żywienia rodziny w oparciu o spółdzielnie spożywców i produkcję spółdzielczą,

bez dwóch zdań,
bo w tym tkwi rzeczy sedno:
płatność ma datę jedną
i ja wam o tym
gadłam wciąż!

Małe dzieci od kołyski
straszą nianie, gdy są złe:
„Cicho bądź! Przyjdzie Siwiński,
no i zdyskontuje cię!“

A jam przecież tytan pracy,
WSM-u filar ja!
Obgadują mnie łajdacy,
gdy wykupić weksel trza.

Bardzo boję się obmowy,
„W gazetach nie lubię stać“
Gietlingowi — termin nowy,
By mi raczył spokój dać!

Już taki jestem zimny drań,
postrach dla dzieci w ustach niań,
lecz w tym tkwią bóle wszelkie,
że walczę wciąż wekselkiem
i dyskontuję
noc i dzień!

(wychodzi, wchodzi kasjerka)

Kasjerka

(Mówi):

Jestem kasjerka, bardzo zasromana,
pierwszy raz w życiu, nie zakratowana..

(Mel. „Nad Ebru falą“)

Hen w ciemnym kącie poza kratkami
biała Zosienska siedziała.
Stukała sercem i liczydłami
i taką piosenkę śpiewała.

Zmieniam pieniądze, piszę na kwitach
i nuda serce mi ścisła,
a choć mój wianek pięknie zakwita,
nie zmieniam jeszcze nazwiska.

(Wychodzi).

Niewypłacalne WSM mieszkańce

(śpiewają chórem, na mel. „Słońce wschodzi i zachodzi“)

Słońce wschodzi i zachodzi,
kiedyż opłacimy wkład?
i Olszyna nasz dobrodziej,
kiedyż wreszcie będzie rad?

Słońce wschodzi i zachodzi,
nęci pięknem wielki świat,
a człek w wekslach, w wekslach brodzi,
ciągle ciuła grosz na wkład.

(Mel. „Jak nietoperze“)

Jak nietoperze
mieszkamy w klatkach...
schodowych,
jak nietoperze
piszcząc — spieszym
Do Gospody!

4) przez zracjonalizowanie pracy w domu i planowe zakupy doprowadzenie do skrócenia czasu pracy w spółdzielniach.

Do Rady wybrano: Bieńkowską Cecylię z Lidy, Ciemniowską Adę z Warszawy, Hauboldową Olenę z Warszawy, Lichaczewską Krystynę z Warszawy, Łaniewską Janinę z Częstochowy, Okorską Jadwigę z Warszawy, Orsetti Marię z Warszawy, Pośpieszyńską Władysławę z Rudy Pabianickiej, Rapacką Marię z Warszawy.

Ponadto przyjęto wnioski:

1) I-szy Zjazd Ligi Kooperatystek w Polsce postanawia przeprowadzać w kołach stałą propagandę na rzecz pokoju po przez odczyty, dyskusje i czytelnictwo odpowiednich wydawnictw.

2) I-szy Zjazd Ligi Kooperatystek w Polsce uważa za konieczne nawiązanie współpracy z robotniczymi organizacjami zawodowymi i oświatowymi przez organizowanie kursów dla działaczek robotniczych i robotnic, traktując element ten jako jeden z podstawowych terenów ekspansji ruchu spółdzielczego.

3) I-szy Zjazd Ligi Kooperatystek w Polsce w myśl uchwał Zjazdu Organizacyjnego staje na stanowisku pokoju światowego i potępia najazd na ludność Hiszpanii; protestuje przeciwko mordowaniu cywilnej ludności, głęboko współczuje kobietom i dzieciom hiszpańskim.

Jednocześnie I-szy Zjazd Ligi Kooperatystek z uznaniem przyjmuje akcję Zarządu Głównego Ligi w sprawie zwrócenia się do wszystkich Związków Spółdzielczych w Polsce o udzielenie pomocy materialnej kobietom i dzieciom hiszpańskim, poszkodowanym w wojnie domowej.

Ponadto przyjęto kilka dezyderatów pod adresem władz Ligi.

Po zamknięciu Zjazdu nowo-wybrana Rada powołała Zarząd w następującym składzie: Bogdanowiczowa Wanda, Kielanowa Maria, Perkowska Stanisława, Sakowa Aldona, Święcicka Janina.

J. Święcicka.

Szkoła przysposobienia spółdzielczego

Stowarzyszenie Szkoły Spółdzielczej uruchamia od jesieni roku bieżącego jednoroczną męską Szkołę Przysposobienia Spółdzielczego dla dorosłych w Warszawie, opartą na następujących zasadach i warunkach:

(Mel. „O Neapolu“)

O Żoliborzu,
przecudny kraju,
kto tu nie mieszkał
ten był już w raj.

Gnębieni wkładem,
bici udziałem,
stworzyli stado
spółdzielców wspañiałych!

Kwitnie im Olcha —
S(i)wińskie wekselki
i jest wieś polska
i dwór jest wielki.

Trochę komorne
nam obniżyli,
A teraz łupią znów,
tak jak łupili!

Mówią: kredyty!
mówią: zadłużenie
a pensje mają,
jak ciepłe marzenie!

O WSM-ie,
przecudny kraju,
tu ci życia szczęście
na raty rozdają!

(wychodzą)

I. Przeznaczenie szkoły i organizacja nauki.

Szkoła ma na celu przygotowanie pracowników sklepowych i magazynowych dla spółdzielni. Po ukończeniu szkoły młodzież otrzymuje pracę w spółdzielniach. Nauka w szkole jest oparta na wykładach (lekcjach), ćwiczeniach, związanych z wykładami i zajęciami praktycznymi w sklepach spółdzielni i magazynach Związku „Społem“. Zajęcia praktyczne odbywać się będą w godzinach rannych, nauka — popołudniu.

Program nauki obejmuje: ideologię i historię spółdzielczości, organizację i gospodarkę spółdzielni, technikę sprzedaży i reklamy, towaroznawstwo, arytmetykę handlową, rachunkowość spółdzielni, naukę o Polsce współczesnej i język polski.

II. Kto może być przyjęty do szkoły.

Szkoła przyjmuje młodzież męską powyżej lat 18-tu. Od kandydatów wymagane jest ukończenie szkoły powszechnej. Pierwszeństwo w przyjęciu będzie miała młodzież, która po wyjściu ze szkoły powszechnej ukończyła uniwersytet wiejski, szkołę rolniczą czy inną, kursy spółdzielcze czy inne oraz ta młodzież, która już pracowała w spółdzielni lub brała udział w pracy organizacyjnej spółdzielni.

III. Podania o przyjęcie do szkoły.

Podania o przyjęcie do szkoły przyjmowane będą do 23 czerwca r. b. Do podania należy dołączyć: 1) metrykę urodzenia, 2) świadectwa szkolne i z kursów w oryginalnej formie, 3) świadectwo z pracy o ile kto już pracował zarobkowo, 4) list polecający (opiniodawczy) miejscowej instytucji społecznej, lub kierownika szkoły, miejscowej spółdzielni, i t. p., 5) życiorys własnoręcznie napisany, 6) 2 fotografie (37 x 52 mm na białym tle bez nakrycia głowy).

IV. Opłaty szkolne.

Opłata za naukę za cały rok wynosi zł. 200 (dwie-

ście złotych), które mogą być wnoszone w ratach półrocznych, kwartalnych lub miesięcznych z góry. Za egzaminy wstępne i badania lekarskie opłata 10 zł., na obowiązkowe wycieczki poza Warszawę związane z nauką zawodową, słuchacze wplacają jednorazowo do kasy szkolnej nie później jak w lutym zł. 10.

Wszystkich słuchaczy w czasie roku szkolnego obowiązuje pobyt w samej Warszawie, a to ze względu na ranne zajęcia w sklepach (koło 4 godzin) i popołudniowe zajęcia w szkole (od 4 do 5 godzin).

V. Egzaminy wstępne.

Wszyscy kandydaci poddani będą egzaminowi wstępnemu: z języka polskiego, arytmetyki i wiadomości o Polsce współczesnej w granicach programu szkół

powszechnej. Dla orientacji podajemy, że egzaminy wstępne odbędą się przed rozpoczęciem nauki w pierwszych dniach września r. b. Nauka trwać będzie do połowy czerwca 1938 r. Ścisły termin egzaminów i rozpoczęcia nauki podany będzie w liście Dyrekcji szkoły zawiadamiającym kandydata o zakwalifikowaniu do egzaminu na podstawie jego podania, świadectwa szkolnego i życiorysu. Listy takie będą wysłane w odpowiedzi na podania w drugiej połowie czerwca.

Podania wraz z dokumentami należy wysłać listem poleconym. Adres: Szkoła Przystosowania Spółdzielczego, Warszawa 1, ul. Pankiewicza 3. Kancelaria szkoły udziela bliższych informacji, wzór podania, życiorysu itp.

Badanie cen w „Gospodzie Spółdzielczej“

Jednym z celów, jaki postawiły przed sobą Komitety Sklepowe, zorganizowane przy wszystkich sklepach „Gospody Spółdzielczej“ jest kontrola cen i jakości towarów. Sprawa ta ważna jest zwłaszcza obecnie, kiedy huśtawka spekulacji rozbijała się na dobre, ceny zmieniają się z dnia na dzień, a urzędowe cenniki omijane są jakże często przez prywatnych kupców, przez zafałszowanie czy rozmyślne obniżenie gatunku towaru.

W dniu 19 maja r. b. Komitety Sklepowe przeprowadziły badanie cen na Żoliborzu i w różnych punktach Warszawy dla porównania ich z cenami Gospody Spółdzielczej.

Komisja Opiekunów Sklepowych uzgodniła akcję. Postanowiono zakupić dla porównania następujące artykuły, co do cen których najczęściej słyższy się skargi od kupujących członków: masło, ser, jajka, mąka, kasza perłowa i krakowska, ryż, groch łuskany, fasola, powidła i miód. Zakupów dokonano w 5 prywatnych sklepach na Żoliborzu oraz w 4 większych sklepach w Warszawie, uwzględniając również sklepy za Żelazną Bramą.

Wieczorem tegoż dnia na wspólnym posiedzeniu porównano wyniki, jednocześnie badając dobroć towarów.

Zestawienie cen przedstawia się następująco:

S k l e p	masło	ser	jajko	mąka	kasza perłowa	kasza krak.	ryż	groch	fasola	powidła	miód	wskaznik n/n 0/0
Gospoda Spółdzielcza	3,70	1,20	-6,5	-58	-55	-98	-80	-80	-60	1,60	2,50	100,0
ul. Wielka sklep	4.—	1,50	-6	-60	-60	-92	1.—	-72	—	—	—	108,4
I sklep za Żelazną Bramą	3,60	2.—	-6	-56	—	-98	-90	-60	-72	2 50	—	115,4
II sklep za Żelazną Bramą	3 40	1,40	-6	-50	-55	—	—	—	—	—	—	96,9
sklep przy ul. Opaczewskiej	3,80	1,40	-6	-60	-55	-95	-80	-80	-50	—	—	102,0
I sklep na Żoliborzu	—	1,10	-7	-52	—	—	-80	-80	-60	2,—	—	104,3
II sklep na Żoliborzu	3,80	1,20	-7	-60	—	—	-92	-92	-80	2,—	—	110,3
III sklep na Żoliborzu	3,80	1 20	-6	-60	-55	—	-80	-90	-55	2,—	3,—	108,7
IV sklep na Żoliborzu	4.—	1,80	-7	-60	-55	—	1.—	-90	-60	2,40	3,50	124,5
V sklep na Żoliborzu	3,80	1,50	-7	-60	-70	1,—	1—	1,—	-70	2,—	3,50	118,7

Jak wynika z powyższego zestawienia, jeśli weźmiemy zakup w całości, z 9 badanych źródeł zakupu, tylko jeden sklep, znajdujący się za Żelazną Bramą wykazuje ceny w stosunku do Gospody niższe o 3,1%. W drugim sklepie za Żelazną Bramą i we wszystkich pozostałych ceny są wyższe i różnice wahają się w dość znacznych granicach od 2% (ul. Opaczewska) do 24% — sklep IV na Żoliborzu, gdzie wysokie ceny masła i miodu podwyższyły poważnie cenę całego zakupu. Rzecz pro-

sta, zupełnie ściśle tych procentowych różnic brać nie można, zbyt mała jest podana ilość badanych produktów, jednak już na podstawie tych danych z całą pewnością można wysunąć twierdzenie, że ogólny poziom cen w „Gospodzie Spółdzielczej“ nie tylko nie jest wyższy od cen w innych sklepach, ale przeciwnie jest niższy. Zdarza się różnica w cenie poszczególnego produktu na niekorzyść Gospody jak np. cena jajka w kilku sklepach, lecz nie trzeba zapominać, że w wielu sklepach na poszcze-

gólne towary są ceny reklamowe, odbijane na podwyższonej cenie innych artykułów, (np. spotykana często cena cukru poniżej ceny kosztu 95 gr. za 1 kg.) oraz należy również wziąć pod uwagę, że jedynie jajka Gospody były stemplowane, a więc gwarantowanej jakości.

Szczególnie charakterystyczna jest cena powideł. Powidła „Społem“, których produkcję rozpoczął Związek Społem dopiero w roku bieżącym, najsmaczniejsze ze wszystkich zakupionych próbek okazały się najtańsze (zł. 1,60 wobec zł. 2 — i 2.50). Ponieważ były trudności z oznaczeniem jakości mąki, szczegółowego zbadania jej podjęła się jedna z członkiń Komitetu Sklepowego Rakowca. Próba wykazała, że tania (50 gr.) mąka, kupiona w sklepie II za Żelazną Bramą jest mokra, mało wydajna, a przy tym gorzka, mąka kupiona w I sklepie na Żoliborzu, wprawdzie sucha i wydajna, ale ciemniejsza od mąki Gospody i mniej smaczna. Mąka Gospody egzamin próbny zdała bardzo dobrze: jest

biała i sucha, wydajna i smaczna, przy czym w cenie (58 gr.) niższej od mąki 6 pozostałych sklepów.

Próba badania cen dokonana przez komitety dów technicznych nie dokonano. Jedynie tylko zważono rzucającą się w oczy grubo klejoną z piaskiem torebkę 1/4 kilogramową ze sklepu I na Żoliborzu. Waga jej o 1 dkg była większa od torebek tej samej wielkości, używanych w spółdzielni. Jeśli weźmiemy to pod uwagę ceny tego sklepu okazały się jeszcze wyższe o 4%.

Próba badania cen dokonana przez komitety sklepowe była pierwszą próbą tego rodzaju na Żoliborzu. Będziemy powtarzać ją systematycznie jak najczęściej. Wyniki jej, najzupełniej obiektywne, lepiej przemawiają i propagują spółdzielczość, niż najwymowniejsze argumenty. Trzeba tylko więcej na przyszłość wciągnąć osób do współpracy i zbadać więcej sklepów. Wierzmy, że zawsze z zapasów tych, jak tym razem, „Gospoda Spółdzielcza“ wyjdzie zwycięsko.

Olena Haubold.

CZYTELNICTWO

Nowości naszej biblioteki

W m. maju zakupiono dla biblioteki na Żoliborzu:

LITERATURA PIĘKNA

- 9688 Peyré J. — Światła i krew.
- 9689 Colonna - Walewski St. — Rdzawe blaski.
- 9690 Wodehouse P. G. — Na kawalerce.
- 9693 Parandowski J. — Król życia.
- 9695 Neumann R. — Potęga.
- 9696 Szymański E. — Do mieszkanców Marsa (poezje).
- 9697 London J. — Mik, brat Jerrego.
- 9704 Celine L. F. — Śmierć na kredyt.
- 9705 Jameson S. — Cudowny okręt (II cz.).
- 9706 Undset S. — Olaf, syn Auduna. (II egz.).
- 9707 Zegadłowicz E. — Uśmiech. (II egz.).
- 9708 Zegadłowicz E. — Zmory. (II egz.).
- 9709 Gojawiczyńska P. — Rajska jabłoń. II t.
- 9710 Gojawiczyńska P. — Rajska jabłoń. III. (II egz.).
- 9711 Földes J. — Ulica Kota rybołówcy. (II egz.).
- 9712, 9713, 9714 Pronst M. — W cieniu zakwitających dziewcząt. 3 t. (II egz.).
- 9715 Seidler A. — Paryż, hotel pod pięknym słońcem.
- 9716 Aldington R. — Kobiety muszą pracować.
- 9774 Kruczkowski L. — Sidła.
- 9775 Kruczkowski L. — Sidła. (II egz.).
- 9720, 9721 Ossendowski — Szanchaj, 2 t.
- 9728 Piasecki — Kochanek Wielkiej Niedźwiedzicy.

NAUKOWE, REPORTAŻE, ŻYCIORYSY

- 9691 Suchodolski B. — Uspołecznienie kultury.
- 9692 Boy — Znasz-li ten kraj.
- 9694 Rheinhardt E. A. — Napoleon i Eugenia.
- 9698, 9699 Kot I. — Historia wychowania. 2 t.
- 9700 Przewodnik świetlicowy, cz. VII. Świetlice szkolne.
- 9701 Aisberg E. — Nareszcie zrozumiałem radio.
- 9717 Abbe P. R. J. — W II lat dokoła świata.
- 9718 Uniłowski Z. — Pamiątnik morski.
- 9719 Frenkiel Z. — Paryż.
- 9722 Bierdajew M. — Problem komunizmu.
- 9723 Krzywicki L. — Społeczeństwo pierwotne.
- 9724 Huxley i Haddon A. C. — My — Europejczycy.
- 9725 Kosiba A. — Grenlandia.
- 9726 Tymianow J. — Puszkina.
- 9729, 9730 Piłsudski J. — Pisma zbiorowe. 2 t.
- 9727 Tarlé E. — Napoleon u szczytu chwały.

Dla biblioteki na Rakowcu

w m. maju zakupiono:

LITERATURA PIĘKNA

- 9649 Shaw B. — Dyletant.
- 9650 Balzac H. — Kawalerskie gospodarstwo.
- 9651 London J. — Małeńka pani dużego domu.
- 9685 Buck P. S. — Błogosławiona ziemia.
- 9686 Maxwell W. B. — Pałac na przedmieściu.
- 9431, 9772 Gojawiczyńska P. — Rajska jabłoń. 2 t.
- 9773 Kruczkowski L. — Sidła.

PRZESADA NIE JEST ORĘŻEM SZCZĘŚLIWIE WYBRANYM.

Nie mam najmniejszego zamiaru szerzej polemizować z tow. S. Purmanem w sprawie: jakie czasopisma winny być w naszej Czytelni. Zdania swoje skonkretyzowałem i artykułem t. S. Purmana nie zostałem przekonany.

Stwierdzam tylko:

1) Zasadę, iż w Czytelni nie powinno być brukowców podzielił również tow. P., zastrzegając tylko prawo wyjątków dla pism reprezentujących jakiś specjalny kierunek lub bogaty w informacje.

Tow. P. nie chciał zauważyć, że „ABC“ i „IKC“ przytaczałem przykładowo, a nie w formie kategorycznej.

3) Nigdy nie miałem zamiaru obrażać naszej Czytelni ani Zarządu „Szklanych Domów“, a słów o śmiećtnisku nie użyłem w „chwilowym uniesieniu“ lecz dla mocniejszego podkreślenia, że władze Czytelni winny dbać o niezasmiecanie Czytelni. Zaliczam tow. P. do kręgu „światłej opinii W.S.M.“ i dlatego wierzę, że dobrze zrozumiał moją intencję, a nadając im inne znaczenie, chciał osiągnąć tylko mocniejszy efekt dla obrotu swego, moim zdaniem, niesłusznego stanowiska.

M. Nowicki.

Walne Zebranie R. T. P. D. Oddział na Żoliborzu

W dniu 25 maja b. r. odbyło się Walne Zebranie R. T. P. D. Oddział na Żoliborzu, poświęcone planowi pracy i budżetowi na najbliższy rok (od 1 kw. 1937 do 31 marca 1938 r.).

Przeprowadzona reorganizacja pracy zarządu w niczem nie naruszająca zasad obowiązujących w naszym Oddziale, nie może być uważana za ostatni wyraz potrzeb. Zauważamy już brak kontaktu między Komisją Higieniczno-Lekarską i Komisją Pedagogiczną. Zarząd pragnąłby, aby łącznikiem tym był dr. Landy.

Kierownicy placówek RTPD troszczą się o rozwój i sprawne funkcjonowanie powierzonych im działów pracy. Zarząd dąży, aby cały personel uważał się za współodpowiedzialny nie tylko za poszczególne działy, ale za pracę całego Oddziału.

Regulamin Oddziału, który został zatwierdzony przez Zarząd Główny musi przejść próbę życia. Gdyby zaszła potrzeba zmian na żądanie Walnego Zebrania, będą one mogły być wprowadzone w życie dopiero po wyrażeniu na to zgody przez Zarząd Gł., który niewątpliwie trudności specjalnych nie wysunie.

Opracowano regulaminy dla Działu Gospodarczego, Ośrodka Zdrowia, Teatru „Baj” i Kursów Muzycznych. Daje się odczuwać brak regulaminu Opieki Szkolnej, który już jest w opracowaniu.

Specjalna komisja programowa jest w trakcie opracowywania programu nauczania w szkole i gimnazjum, jako uczelni doświadczalnych, po czym projekt zostanie przedłożony z prośbą o zatwierdzenie w Min. Oświaty.

Najbliższy rok będzie jednym z najcięższych dla Towarzystwa. Przeznaczenie niemal całego Funduszu Żelaznego F. S. W. na budowę części społecznej, co uważamy za słuszne, nie pozwala na poważniejsze a niezbędne inwestycje. Środki finansowe nie ulegną zwiększeniu, a tymczasem będziemy musieli prowadzić prace świetlicowe na Rakowcu, rozwinąć pracę świetlicową na Żoliborzu, umożliwić rozwój Ośrodkowi Zdrowia i uruchomić III klasę gimnazjalną.

Gimnazjum nasze może istnieć, jeżeli znajdzie poparcie ruchu robotniczego. Starania w tym kierunku są prowadzone. Wyrazem tego był specjalny numer „Głosu Kobiet” oraz powołana do życia Komisja Propagandy Wychowania Społecznego, w której tow. D. Kłuszyńska przyjęła przewodnictwo. Szereg Związków Zawodowych zainteresował się sprawą ufundowania stypendiów dla najuboższych dzieci swych członków. W ten sposób dzieci te, dla których wrota innych gimnazjów są przeważnie zamknięte, uzyskałyby możliwość kształcenia się w gimnazjum R.T.P.D.

W projekcie istnieje również przeniesienie się do wybudowanego przez W. S. M. gmachu szkolnego.

Po scharakteryzowaniu składu socjalnego dzieci, korzystających z zakładów R.T.P.D. (57% dzieci robotniczych; 57% dzieci W. S. M., w czym 64% dzieci robotniczych z W. S. M., dzieci W. S. M. plus dzieci robotnicze z poza Osiedla 77% ogółu dzieci; z pośród ogólnej liczby dzieci w W. S. M. w wieku od 0 — 14 lat z instytucji RTPD. korzysta 55% dzieci) Zarząd stwierdził, że będzie się starał o dalsze osiągnięcia w tej dziedzinie.

Następnie, wobec doręczenia członkom R.T.P.D. projektu preliminarzy budżetowych na piśmie, Zarząd po krótko omówił projekt prosząc o jego zatwierdzenie.

Nad referatem rozwinęła się nader ożywiona dyskusja, która dała Zarządowi wiele cennych uwag co do przyszłej działalności. Plan pracy i budżety zostały zatwierdzone zgodnie z propozycją Zarządu ze zmianą, przewidującą w dochodach ze składek członkowskich kwotę o 200 zł. wyższą, jako wskazówką, że członkowie RTPD a zwłaszcza Zarząd winni wykazać większą energię dla zjednywania nowych członków.

W ten sposób budżet Oddziału Żol. RTPD w dochodach zamyka się sumą na rok budżetowy 1937/38 — 166.070 zł.; na rok szkolny 1937/38 — 173.010 zł., a w wydatkach jest o 200 zł. mniejszy.

Zjazd Robotniczego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

Zarząd Gł. RTPD zwołał na dzień 27 maja b. r. w Helenowie Zjazd Towarzystwa.

Zebranie, które odbyło się pod przewodnictwem tow. T. Arciszewskiego, rozpatrzyło sprawozdania z działalności Zarządu Głównego, Oddziałów i Komisji Rewizyjnej, proponowany budżet na rok 1937/38, referat tow. Łopuszańskiej. Po dyskusji wnioski Zarządu Głównego jednomyślnie zostały

zatwierdzone, po czym dokonano wyborów władz Stowarzyszenia.

M. in. na członków Zarządu Głównego powołano ponownie dr. A. Landego i A. Fotka.

Bilans Towarzystwa na dzień 31.III.1937 r. zamyka się sumą 231.613.89 zł., dochody i wydatki w roku budż. 1936/37 sumą 153.965.77 zł., pesymistyczny preliminarz na rok budż. 1937/38 sumą 129.000 zł.

Z A P I S Y

do 6-ciu Oddziałów SZKOŁY
do PRZEDSZKOŁA
do 3-ch Klas GIMNAZJUM

IMIENIA BOL. LIMANOWSKIEGO

Przyjmuje Kancelaria w I Kolonii WSM — **codziennie**

w godz. od 9 do 11 i **we wtorki i piątki** od g. 17 do 19

Przy zapisie do szkoły i gimnazjum należy złożyć:

1) Świadectwo urodzenia

2) Świadectwo szczepienia ospy

3) Świadectwa szkolne

WYCHOWANIE

Rola psychologa na terenie szkoły

Psycholog szkolny to humbug! — wypowiedział w sposób kategoryczny swą opinię pewien ojciec, którego zapytano, co sądzi o potrzebie psychologa na terenie szkoły.

Natomiast jedna z wychowawczyń przedszkola tak pochlebnie wyraziła swoje zdanie na temat znanej jej psychologa:

— O, ona to wszystko wie! Popatrzy na dziecko przez 10 minut, a już powie, czy mądre, czy głupie, do czego zdolne!

Te dwa tak sprzeczne stanowiska wskazują wyraźnie na to, że termin „psycholog szkolny“ choć zaczyna już być popularny, mało jest jeszcze rozumiany, skoro można psychologowi przypisywać bądź rolę sprytnego blagiera, bądź też czarodzieja. Cóż robi ten nowy pracownik, który jest przecież na boku wszystkich spraw szkolnych, bo nie uczy, nie wychowuje?

Wyobrażam sobie, że przed laty podobne pytania zadawano sobie w stosunku do lekarza szkolnego: pocóż dziecku zdrowemu lekarz? czy to nie przesada?

Obecnie rola lekarza w szkole jest już ustalona. Wiadomo, że trzeba przeciwdziałać chorobie nie tylko wtedy dopiero, kiedy wybuchnie, ale już w zarodkach, nie dopuścić do jej pojawienia. W tym celu należy badać organizm zdrowego dziecka, znać jego właściwości, tempo jego rozwoju.

Psycholog szkolny ma rolę w pewnym sensie zbliżoną do lekarza szkolnego, ale tylko w pewnym sensie, bo praca jego wymaga o wiele ściślejszego kontaktu z nauczycielami i z dziećmi, jest o wiele trudniejsza i mniej, jak dotychczas, ustalona.

Najważniejsze zadanie psychologa szkolnego to pomoc, jaką może dać nauczycielowi w poznaniu każdego dziecka, uczęszczającego do szkoły. Nie znaczy to, by nauczyciel nie znał dzieci, które uczy. Niektórzy nauczyciele, szczególnie na terenie szkół o małych grupach klasowych, posiadają

niekiedy ogromnie wnikliwe wiadomości o dzieciach. Ale nawet i tym nauczycielom, a może nawet zwłaszcza tym nauczycielom przynosi korzyść współpraca z psychologiem, gdyż nigdy nauczyciel nie może poznać dziecka dość wszechstronnie. Płaszczyzna porozumienia nauczyciela z dzieckiem jest zupełnie specyficzna, bo porozumienie ma swój wyraźny cel (nauczyć, wychować), natomiast psycholog jako bezinteresowny obserwator z boku ma inny zupełnie punkt widzenia. Ma też możliwość przyjrzenia się zarówno dziecku jak i nauczycielowi, przez co może całą sytuację ocenić bardziej obiektywnie.

W praktyce wydaje się szczęśliwe takie połączenie dwóch, a raczej trzech postaw w stosunku do dziecka postawy nauczyciela, lekarza i psychologa. Każdy z nich wnosi *inną* wiedzę o dziecku. Rozpatrzmy bliżej, co może dać szkole psycholog.

Nie każdy dobry postęp dziecka w nauce można wytłumaczyć uzdolnieniem i nie każde niedociągnięcie brakiem zdolności. Psycholog pomaga wyjaśnić nauczycielowi, jak wygląda zespół czynników, warunkujących dobre czy złe osiągnięcia na terenie szkoły, jak współdziałają ze sobą: zainteresowanie, uzdolnienie, pamięć, uwaga itd., a tym samym pomaga dozować wymagania w stosunku do poszczególnych dzieci.

To samo w stosunku do zagadnień wychowawczych. Nauczyciel napotyka na cały szereg objawów (dziecko aroganckie, leniwe, zbyt żywe, zbyt ospałe itd.), nie zawsze jednak umie dotrzeć do przyczyn, które spowodowały takie a nie inne zachowanie się dziecka. Psycholog też nie zawsze umie wyjaśnić cały skomplikowany zespół przyczyn, ma jednak większe możliwości dotarcia do niego. Ma możliwość sprawdzić, przynajmniej w pewnym stopniu, przy pomocy obserwacji, rozmów i specjalnych t. zw. testowych badań, co jest normą, co jest odchyleniem od normy, co jest wynikiem zewnętrznych przyczyn (np. warunki domowe, za-

niedbanie pedagogiczne, wpływ jakiegoś kolegi itd.), a co jest danemu dziecku jako indywidualności właściwe.

W wypadkach drobnych niedociągnięć drogę postępowania określić może sam psycholog na terenie szkoły, w wypadkach bardziej trudnych, gdzie potrzebna jest trwała, specjalna terapia, psycholog szkolny odsyła dziecko do poradni pedologicznej, do specjalisty - psychologa czy też lekarza - neurologa (np. wtedy, gdy dziecko ma nieprzeciętne trudności w czytaniu, lub pisaniu, gdy patologicznie

kłamię itd.), podobnie jak i lekarz, który odsyła dziecko do specjalisty.

Oprócz problemów, związanych z poszczególnymi dziećmi, psycholog szkolny zajmuje się zagadnieniami ogólniejszymi, jakie się pojawiają na terenie szkoły, np. psycholog wraz z nauczycielami dyskutować może na temat ogólnych założeń wychowawczych szkoły, zagadnienia karności, zagadnienia metod uspołecznienia dzieci itd.

Tak się przedstawia najbardziej ramowo praca psychologa na terenie szkoły.

A. Poznańska.

Nie pozwalamy ...

Znaczenie zieleni w mieście jest nam dobrze znane ze względów zdrowotnych i higienicznych, jak i estetycznych. Znaczenie zieleni naszych dziedzińców jest czemś więcej, jest to nasz wspólny ogród, jakby część naszego mieszkania, gdzie nasze najmłodsze dzieci pod okiem pracującej w domu matki mogą bawić się w czystym powietrzu, starsze na placach wyładować zapal młodzieńczy, dorośli wypocząć po pracy.

Nasze dziedzińce są rozszerzeniem małych mieszkań, są jakby ich uzupełnieniem. Wiemy dobrze, że nie wszystkie domy w Warszawie są tak wyposażone. Nie tylko Nalewki mają cuchnące podwórka, ale i dzielnice zamożniejsze. Wyziewy ze śmietników, ubikacji, kurz z trzepaków, brud z bruku wciska się do mieszkań, a tym wszystkim muszą oddychać dzieci, których blade twarzyczki i częsta śmiertelność dobrze znamy.

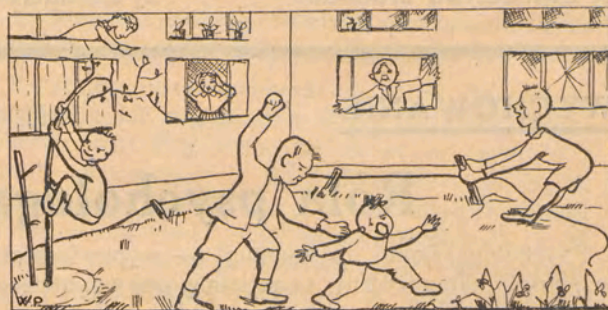
Przytoczę w tym miejscu liczby dotyczące ilości m² zieleni na jednego mieszkańca w kilku miastach zagranicznych i Polski.

W roku 1935 Praga Czeska posiadała 40 m² zieleni na mieszkańca, Berlina 20 m². Warszawa w tym czasie liczyła zaledwie 2,76 m², będąc nawet na szarym końcu miast polskich. We Lwowie przypadało na jednego mieszkańca 5,5 m², w Krakowie 5,2 m², Łodzi 4,2 m².

Obecnie liczba zieleni wzrosła do 3,8 m². Warszawa posiada zaledwie 9 parków i ogrodów spacerowych o pow. 143 ha. Skwerów i pasów zieleni o pow. 65 ha. Drzew ulicznych jest 40.000 sztuk.

Na tle tych danych ciekawe będzie porównanie zieleni dziedzińców W.S.M. Zazielenienie dziedzińców W.S.M. wynosi 28.441 m² na 3943 mieszkańców.

Na jednego mieszkańca wypada 7,2 m² zieleni, więc dużo więcej, niż zieleni miejskiej. Gdy na przeciętnego warszawiaka przypada tylko 3,8 m² zieleni na mieszkańca W.S.M. przypada $3,8 + 7,2 = 11 \text{ m}^2$.

Jeszcze lepiej sprawa ta przedstawiałaby się, gdybyśmy wzięli pod uwagę zazielenienie całego Żoliborza.

Można śmiało powiedzieć, że posiadamy warunki idealne, takie jakich nikt w żadnym mieście Polski nie posiada.

Jednak czy należycie to odczuwamy? Czy potrafimy stanąć na poziomie miasta Europejskiego?

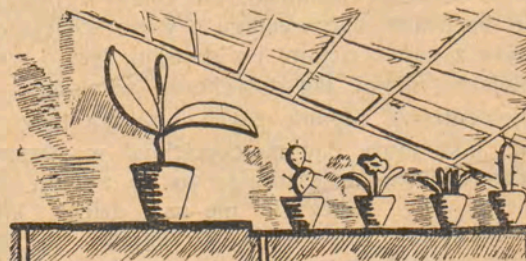
Może odpowiedzieliby na to pytanie ci wszyscy lokatorzy np. V kolonii, którzy na ogród ośrodka ogrodniczego wyrzucają ogryzki owoców, obierzyny, nawet skorupki od jaj, ogarki od papierosów, puszki od konserw, niepotrzebne szmaty i tp. i tp.

To samo dotyczyłoby i lokatorów innych kolonii, tylko, że obywatele dozorca skrzętnie sprzątając dzień w dzień dziedzińce ukrywają niechlujstwo i niedbalstwo mieszkańców.

A co powiedzieliby obywatele z Rakowca, którzy tak zdeptali zimą trawniki, że trudnoby domyślić się, że wogóle tam były. Trzy czwarte krzewów powyłamywano lub zupełnie zniszczono.

Winni są wszyscy: jedni za brak poszanowania zieleni, naszej wspólnej własności, a inni, że widząc błędy sąsiada nie zwracają mu uwagi i pozwalają na niszczenie dobra wspólnego.

Ewa Grzesiewicz.

DZIAŁ OFICJALNY W. S. M.

W dziale tym są umieszczane przepisy, regulaminy i uchwały władz, obowiązujące zgodnie ze statutem Warszawskiej Spółdzielni Mieszka-

niowej wszystkich członków Spółdzielni, jak również ogłoszenia przewidziane statutem i ustawą o spółdzielniach.

L. I. Statut Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

uchwalony przez Walne Zgromadzenie w dn. 24 stycznia 1937 r.;
zatwierdzony przez Sąd Okręgowy uchwałą z dnia 25 maja 1937 roku.

I. Nazwa, siedziba i cel.

§ 1.

Nazwa Spółdzielni brzmi: Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa z odpowiedzialnością ograniczoną w Warszawie.

Terenem działalności Spółdzielni jest miasto Warszawa i jej okolice, a siedzibą m. Warszawa.

Czas trwania Spółdzielni jest nieograniczony.

§ 2.

Celem Spółdzielni jest:

- a) dostarczanie członkom do użytkowania tanich, zdrowych i odpowiednio urządzonych mieszkań drogą samopomocy zbiorowej oraz przy poparciu instytucji państwowych, komunalnych i społecznych.
- b) zaspakajanie wspólnymi siłami kulturalnych potrzeb członków.

§ 3.

Dla osiągnięcia tych celów Spółdzielnia:

- a) wznosi budowle niezbędne dla zaspakajania potrzeb mieszkaniowych członków na placach własnych, wydzierżawionych, lub oddanych Spółdzielni na prawie zabudowy;
- b) kupuje i dzierżawi domy mieszkalne;
- c) prowadzi administrację domów i osiedli mieszkalnych;
- d) utrzymuje domy w należyтым stanie, dokonywa potrzebnych remontów i przeróbek;
- e) prowadzi różne przedsięwzięcia gospodarcze, jak np. pralnie, magle, kąpieliska, jadłodajnie;
- f) urządza i utrzymuje działy, zieleńce, ogrody i ogródki działkowe;
- g) współdziała przy podniesieniu kultury mieszkaniowej członków i zaopatrzeniu ich w odpowiednie urządzenia, sprzęty i przedmioty gospodarstwa domowego;
- h) organizuje odczyty publiczne i zgromadzenia w celu werbowania członków oraz propagowania idei spółdzielczej, wydaje odpowiednie książki, broszury i czasopisma z zachowaniem przepisów obowiązujących;
- i) ogniskuje życie kulturalne i towarzyskie zrzeszonych przez organizowanie różnego rodzaju przedsięwzięć kulturalnych i wychowawczych, jak np.: odczyty, kursy, świetlice, biblioteki, czytelnie, przedszkola i uczelnie, kluby sportowe i towarzyskie, koncerty i widowiska, z zachowaniem przepisów obowiązujących.

§ 4.

Spółdzielnia jest członkiem Związku Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych R. P. i podlega ustawowej rewizji tegoż Związku.

II. Członkowie Spółdzielni.

§ 5.

Członkami Spółdzielni mogą być osoby, utrzymujące się z pracy własnej, jako to: robotnicy, rzemieślnicy, pracownicy umysłowi, a także emeryci.

Ponadto członkiem Spółdzielni może zostać każda osoba prawna, jak związek zawodowy, inna spółdzielnia, stowarzyszenie kulturalno-oświatowe.

Pragnący zostać członkiem Spółdzielni, podpisuje odpowiednią deklarację, zaopatrzoną w polecenie dwóch członków Spółdzielni i związku zawodowego, lub innej pracowniczej instytucji społecznej.

§ 6.

Członków przyjmuje Rada Nadzorcza Spółdzielni. Przyjęcie winno być stwierdzone na deklaracji podpisanym przez dwóch członków Rady Nadzorczej z podaniem daty przyjęcia.

§ 7.

Przyjęty do Spółdzielni członek winien wpłacić wpisowe w wysokości 5 zł. oraz zadeklarować przynajmniej jeden udział w wysokości 250 zł.

Udział może być wnoszony w ratach po 10 zł. miesięcznie. Pierwszą ratę udziału należy wpłacić przy wstąpieniu do Spółdzielni.

§ 8.

Członkowie odpowiadają za zobowiązania Spółdzielni zadeklarowanymi udziałami i prócz tego dalszą kwotą, równającą się dwukrotnej wysokości każdego zadeklarowanego udziału.

§ 9.

Członkowie są obowiązani stosować się do przepisów statutu Spółdzielni, prawomocnych uchwał Walnych Zgromadzeń oraz do opartych na statucie regulaminów, przepisów i uchwał władz Spółdzielni.

§ 10.

Członek może wystąpić ze Spółdzielni za pisemnym wypowiedzeniem, złożonym co najmniej na trzy miesiące przed końcem roku obrachunkowego.

Za datę wystąpienia uważa się ostatni dzień tego roku obrachunkowego, w którym upływa termin wypowiedzenia. Do tego terminu trwa również obowiązek uiszczenia opłat, ustalonych dla członków Spółdzielni.

§ 11.

Członek może być wykluczony przez Radę Nadzorczą na wniosek Zarządu w wypadkach:

- a) niewypełniania obowiązków członkowskich, lub niestosowania się do przepisów i regulaminów, obowiązujących w Spółdzielni;
- b) utraty kwalifikacyj, przewidzianych w § 5 statutu;
- c) działania na szkodę Spółdzielni;
- d) popełnienia czynu nieetycznego.

Członkowi wykluczonemu przysługuje prawo odwołania się do najbliższego Walnego Zgromadzenia za pomocą pisma, doręczonego Zarządowi Spółdzielni w ciągu miesiąca od dnia otrzymania zawiadomienia o wykluczeniu.

§ 12.

Wykluczenie ma skutek z końcem tego roku obrachunkowego, w którym uprawomocniło się postanowienie o wykluczeniu. Jednak od chwili wysłania zawiadomienia o wykluczeniu, członek nie może brać udziału w zebraniach, uczestniczyć w wyborach, ani wchodzić w skład organów Spółdzielni.

§ 13.

Ustępującym dobrowolnie i wykluczonym członkom wypłacane są należne od Spółdzielni udziały lub części tychże, na podstawie zatwierdzonego przez Walne Zgromadzenie bilansu za ten rok obrachunkowy w którym uprawomocniło się wystąpienie lub wykluczenie.

Zwrot udziału winien nastąpić najpóźniej w ciągu 6 miesięcy od daty zatwierdzenia bilansu.

Z wpłacanej na udział sumy mogą być potrącone wszystkie należności byłego członka w stosunku do Spółdzielni.

§ 14.

Członka zmarłego uważa się za występującego z końcem tego roku obrachunkowego, w którym śmierć nastąpiła.

III. Korzystanie z urządzeń i świadczeń Spółdzielni.

§ 15.

Z wszelkich urządzeń i świadczeń Spółdzielni mogą korzystać jedynie jej członkowie wraz z najbliższą rodziną, względnie osobami przez nich utrzymywanymi. W wyjątkowych wypadkach, na podstawie każdorazowej uchwały Rady Nadzorczej korzystanie z urządzeń może być rozszerzone i na inne osoby fizyczne lub prawne, o ile uznane to zostanie za korzystne dla ogółu członków Spółdzielni.

§ 16

Prawo do otrzymania samodzielnego mieszkania w Spółdzielni nabywa członek po wpłaceniu pełnego udziału, w miarę rozporządzania wolnymi lokalami przez Spółdzielnię, z uwzględnieniem kolejności zapisu, regularności dokonywanych wpłat, potrzeby mieszkaniowej, warunków rodzinnych i społecznych.

Szczegółowe przepisy w sprawie obliczenia kolejności przydziału oraz wyboru i zamiany mieszkań winny być zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie w specjalnym regulaminie.

§ 17.

Oprócz udziału, członek, otrzymujący mieszkanie, obowiązany jest wpłacić wkład mieszkaniowy (budo-

wlany) w wysokości piętnastokrotnej miesięcznej opłaty czynszowej, przypadającej na dany lokal.

Wpłata wkładu mieszkaniowego winna być uskuteczmona przez członka z reguły przed zajęciem mieszkania. Rada Nadzorcza może ustalić zasady rozłożenia spłaty wkładu na raty.

Wkład mieszkaniowy, łącznie z udziałem członka, jest przeznaczony na finansowanie budowy domów Spółdzielni i służy jednocześnie jako zabezpieczenie pokrycia wszelkich należności Spółdzielni od członka.

Wpłacenie wkładu nie wyłącza odpowiedzialności członka-lokatora ponad sumę złożonego wkładu.

§ 18.

W razie podniesienia wysokości wkładu mieszkaniowego, na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia, członek-lokator obowiązany jest swój wkład mieszkaniowy uzupełnić do ustalonej wysokości, w terminie, wyznaczonym przez Zarząd Spółdzielni.

Tak samo winien członek-lokator w terminie, podanym przez Zarząd, uzupełnić wkład mieszkaniowy w wypadku jeśli uległ on zmniejszeniu na skutek odpisania należności Spółdzielni od członka - lokatora, a Spółdzielnia nie pozbawiła go prawa korzystania z mieszkania.

§ 19.

Po zwolnieniu mieszkania w Spółdzielni członek ma prawo zgłosić żądanie zwrotu wkładu mieszkaniowego. Spółdzielnia jest obowiązana wypłacić wkład mieszkaniowy najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od daty żądania tego zwrotu, po rozwiązaniu umowy najmu i dopełnieniu warunków tego najmu.

Spółdzielnia jest obowiązana również w ten sam sposób zwrócić na żądanie członka dokonane przez niego wpłaty na wkład mieszkaniowy przed otrzymaniem mieszkania, o ile nie skorzysta on z przydzielonego mu mieszkania.

Z wkładu mieszkaniowego Zarząd Spółdzielni ma prawo potrącić wszystkie należności Spółdzielni od członka, zgodnie z prawem, statutem i obowiązującymi członków przepisami i regulaminami.

§ 20.

Członek Spółdzielni, któremu przydzielono mieszkanie, korzysta z niego na prawie najmu. Warunki najmu regulują przepisy III rozdziału Statutu Spółdzielni oraz przepisy szczegółowe, wydane przez Radę Nadzorczą.

Zmiany w tych przepisach, wprowadzone po objęciu przez członka mieszkania, obowiązują z chwilą opublikowania w pismach, przeznaczonych do ogłoszeń Spółdzielni lub doręczenia zainteresowanemu na piśmie.

§ 21.

Za korzystanie z mieszkania członek-lokator opłaca czynsz w wysokości, ustalonej przez Zarząd Spółdzielni oraz dodatki za inne świadczenia.

Wysokość czynszu i opłat za świadczenia, ustalona przy obejmowaniu mieszkania, może być zmieniona w każdej chwili uchwałą Zarządu Spółdzielni. O zmianie tej winien być członek - lokator zawiadomiony na trzy miesiące przed wejściem w życie nowych stawek.

Zasady obliczania czynszu oraz normy opłat za świadczenia ustala Rada Nadzorcza Spółdzielni.

Członek obowiązany jest uiszczać regularnie przypadające od niego opłaty za mieszkanie i inne świadcze-

nia w ustalonych terminach i miejscu, bez obowiązku wzywiania ze strony Spółdzielni. Zaległość czynszowa, nie zapłacona do końca danego miesiąca, podlega oprocentowaniu w wysokości 1% miesięcznie za każdy rozpoczęty miesiąc. Z czynszu i innych należności, przypadających Spółdzielni, nie wolno członkowi - lokatorowi potrącać żadnych wzajemnych pretensyj.

Niedotrzymanie tych postanowień pociąga za sobą skutki niezapłacenia czynszu.

§ 22.

Członek - lokator może wypowiedzieć najem mieszkania w każdym czasie, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem, na koniec miesiąca. Niedotrzymanie terminu wypowiedzenia powoduje odpowiedzialność lokatora za opłatę czynszu w ciągu trzech miesięcy. Cofnięcie wypowiedzenia może nastąpić tylko za zgodą Zarządu Spółdzielni.

W wypadku, gdy tego wymaga interes Spółdzielni, Zarząd ma prawo na podstawie uchwały Rady Nadzorczej wypowiedzieć członkowi mieszkanie na trzy miesiące, dostarczając mu wzamian innego mieszkania w Spółdzielni, bez obciążania kosztami remontu.

Poza tym członek ma prawo korzystać z mieszkania w Spółdzielni dożywotnio. Zwolnione mieszkanie przechodzi do dyspozycji Spółdzielni i nie może być nikomu przez członka-lokatora odstąpione.

§ 23.

Najem mieszkania wygasa w razie utraty przez lokatora z jakichkolwiek przyczyn praw członka Spółdzielni oraz w razie śmierci członka.

W razie utraty praw członka Spółdzielni, najem rozwiązuje się z końcem kwartału następującego po dacie zgłoszenia wystąpienia lub uprawomocnienia się postanowienia o wykluczeniu; w razie śmierci członka - z końcem następnego półrocza do daty śmierci. Na życzenie rodziny zmarłego może nastąpić wypowiedzenie mieszkania na trzy miesiące.

W wypadku śmierci członka, małżonka zmarłego lokatora, jego dzieci pełnoletnie lub nieletnie reprezentowane przez opiekuna, mają pierwszeństwo do przejęcia mieszkania, o ile są lub zostaną członkami Spółdzielni.

Prawo to przysługuje tylko tym członkom rodziny zmarłego, którzy stale przy nim zamieszkiwali.

Zarząd Spółdzielni ma prawo wyboru - z pośród uprawnionych członków najbliższej rodziny zmarłego - osoby, która przejmie mieszkanie w Spółdzielni.

§ 24.

Obowiązek utrzymania w należyтым stanie i odnawiania mieszkania, zarówno w czasie użytkowania, jak przy zwolnieniu mieszkania, obciąża członka - lokatora.

Wszelkie zmiany w budowie i ulepszenia mieszkania mogą być dokonywane tylko za zgodą Spółdzielni i stają się jej własnością bez obowiązku zapłaty.

Szczegółowe przepisy, dotyczące konserwacji i odnawiania mieszkań oraz pokrycia związanych z tym kosztów określa Rada Nadzorcza.

§ 25.

Przydzielone mieszkanie w Spółdzielni członek ma prawo użytkować sam ze swoją rodziną na cele mieszkalne.

Podnajem mieszkania jest dopuszczalny tylko w wyjątkowych wypadkach i za zgodą Zarządu.

§ 26.

Za przekroczenie przez członka objętych statutem obowiązków Spółdzielnia ma prawo bądź odstąpić od umowy najmu, bądź też wyznaczać członkom - lokatorom kary umowne, przy czym kara pieniężna nie może przekraczać 50 złotych.

Sposób wyznaczania i stosowania kar określa szczegółowe przepisy, zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie.

IV. Organy Spółdzielni.

§ 27.

Organami Spółdzielni są:

- a) Walne Zgromadzenie,
- b) Rada Nadzorcza,
- c) Zarząd.

A. WALNE ZGROMADZENIE.

§ 28.

Walne Zgromadzenie rozstrzyga wszelkie sprawy Spółdzielni, jako jej najwyższa instancja, w szczególności zaś:

- a) zatwierdza bilans, sprawozdanie roczne, plany finansowe i budżety;
- b) wybiera i odwołuje Radę Nadzorczą Spółdzielni;
- c) wybiera na wniosek Rady Nadzorczej Zarząd Spółdzielni;
- d) oznacza najwyższą sumę zobowiązań, jakie Spółdzielnia może zaciągać;
- e) zatwierdza regulamin przydziału mieszkań;
- f) postanawia w granicach statutowych o podziale nadwyżki i sposobie pokrycia strat;
- g) decyduje o nabyciu i sprzedaży nieruchomości i o zaciąganiu na nie pożyczek hipotecznych;
- h) pobiera uchwały w przedmiocie sprawozdania rewidacyjnego;
- i) decyduje o zmianie statutu Spółdzielni;
- k) zatwierdza regulaminy Rady Nadzorczej i Walnego Zgromadzenia;
- l) rozstrzyga odwołania wykluczonych członków;
- m) decyduje o rozwiązaniu i likwidacji Spółdzielni.

§ 29.

Walne Zgromadzenie składa się z delegatów, wybieranych na zebraniach dzielnicowych członków Spółdzielni.

Liczbę członków, uprawnionych do wyznaczenia jednego delegata (dzielnik wyborczy) określa się przez podział ogólnej liczby członków Spółdzielni w dniu 1-go stycznia każdego roku przez 100 z odrzuceniem ułamka.

Podział członków według dzielnic ustala Rada Nadzorcza Spółdzielni w styczniu każdego roku. Podział ten winien być ogłoszony w lokalu Spółdzielni, oraz w biuletynie informacyjnym Spółdzielni najpóźniej do 15-go lutego.

Liczbę delegatów na Walne Zgromadzenie z danej dzielnicy określa się przez podział liczby obecnych przez dzielnik wyborczy z odrzuceniem ułamka.

Bierne prawo wyborcze ma każdy członek Spółdzielni.

Członkowie, osoby prawne, delegują swoich przedstawicieli na Walne Zgromadzenie bezpośrednio. Każda instytucja ma prawo do wyznaczenia jednego delegata.

Mandaty delegatów trwają do czasu ukończenia wyborów nowych delegatów, lecz conajwyżej przez półtora roku.

§ 30.

Dzielnicowe zebrania wyborcze odbywają się w ciągu marca i kwietnia każdego roku. Zwołuje zebrania Zarząd za pomocą ogłoszeń w lokalu i biuletynie informacyjnym Spółdzielni. Zwołane w ten sposób zebranie dzielnicowe jest prawomocne bez względu na liczbę przybyłych członków. Oprócz zebrań wyborczych, Zarząd ma prawo zwoływać w każdym terminie i w ten sam sposób dzielnicowe zebrania informacyjne z własnej inicjatywy, na mocy uchwały Rady Nadzorczej oraz na żądanie 50 członków lub 5 delegatów Spółdzielni. Żądanie takie winno być zgłoszone na piśmie z podaniem przedmiotu obrad. Zarząd jest obowiązany wówczas zwołać zebranie w ciągu miesiąca od daty otrzymania zgłoszenia.

Każdy członek Spółdzielni ma prawo wykonywać swe prawo wyborcze na zebraniu innej dzielnicy, niż ta, do której został przydzielony. W tym wypadku winien na tydzień przed terminem zebrania złożyć pisemne zawiadomienie w biurze Spółdzielni z podaniem wybranej przez siebie dzielnicy.

Na zebraniach dzielnicowych przewodniczy delegat, wyznaczony przez Radę Nadzorczą Spółdzielni z pośród członków Rady. Wszyscy członkowie podpisują się na liście obecności. Przewodniczący, za zgodą zebranych, zaprasza dwóch asesorów i sekretarza, który prowadzi protokół obrad. Protokół podpisują przewodniczący, asesorowie i sekretarz, którzy stanowią jednocześnie Komisję Skrutacyjną zebrania.

§ 31.

Każdy z obecnych na dzielnicowym zebraniu wyborczym członków Spółdzielni ma prawo zgłaszania kandydatów na delegatów na Zgromadzenie Walne. Przy zgłoszeniu każda kandydatura winna być umotywowana.

Ustaloną w ten sposób listę kandydatów ogłasza przewodniczący przed przystąpieniem do głosowania.

Głosowanie jest tajne. Wybory odbywają się przez wywoływanie obecnych na zebraniu członków z listy obecności przez przewodniczącego i składanie kartek wyborczych do prezydium zebrania. Każdy z głosujących wpisuje na kartce trzy nazwiska kandydatów. Złożone głosy są obliczane przez asesorów, którzy głosują pierwsi. Za wybranych uważa się tych kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów, nie mniej jednak, niż wynosi podwójny dzielnik wyborczy. Jeżeli wymaganą ilość głosów otrzymało mniej kandydatów, niż wynosi liczba delegatów, zostaje zarządzone głosowanie ściślejsze, pomiędzy kandydatami, którzy otrzymali mniejszą ilość głosów. Przy głosowaniu ściślejszym każdy wypisuje na kartce wyborczej taką ilość kandydatów, jaka podlega wyborowi dodatkowemu.

§ 32.

Walne Zgromadzenie delegatów zwołuje Zarząd Spółdzielni. O czasie, miejscu i porządku obrad delegaci winni być zawiadomieni na piśmie, przynajmniej na 7 dni przed terminem zebrania.

Zwołane w ten sposób Walne Zgromadzenie jest prawomocne, bez względu na liczbę przybyłych delegatów.

Zawiadomienie o zebraniu winno być przesłane również Związkowi Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych R. P.

§ 33.

Porządek obrad ustala Rada Nadzorcza na wniosek Zarządu. Do porządku obrad należy włączyć wnioski, podpisane przynajmniej przez 5 delegatów i zgłoszone do 15 kwietnia na Walne Zgromadzenie sprawozdawcze i do 15 listopada na Walne Zgromadzenie programowe.

Uchwały na Walnym Zgromadzeniu mogą zapadać jedynie w sprawach, objętych porządkiem obrad.

§ 34.

Walne Zgromadzenie delegatów winno być zwołane z reguły dwa razy do roku: w maju zebranie sprawozdawcze i w grudniu zebranie programowe.

Ponadto Walne Zgromadzenie musi być zwołane na żądanie:

- a) Rady Nadzorczej Spółdzielni;
- b) jednej trzeciej delegatów, zgłoszone w sposób przewidziany w ustawie o spółdzielniach;
- c) Związku Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych R. P.

Jeżeli Zarząd nie zwoła Walnego Zgromadzenia bądź na żądanie wymienionych instancji, bądź w przepisanych terminach, Rada Nadzorcza ma prawo zwołać Walne Zgromadzenie z pominięciem Zarządu.

§ 35.

Walne Zgromadzenie otwiera i zagaja jeden z członków Zarządu Spółdzielni, a obradom przewodniczy z urzędu prezes Rady Nadzorczej Spółdzielni lub jego zastępca, o ile nikt z pośród zebranych nie zażąda wyboru przewodniczącego.

Przewodniczący zaprasza, za zgodą zebranych, 2-ch asesorów i sekretarza. Uchwały zapadają większością głosów, oddanych w głosowaniu jawnym, z wyjątkiem uchwał, dotyczących odwołania członków Rady Nadzorczej, zmiany statutu, oraz rozwiązania i likwidacji Spółdzielni, które to uchwały mogą być powzięte tylko w sposób, przewidziany w ustawie o spółdzielniach.

Głosowanie tajne obowiązuje przy wyborze członków Rady Nadzorczej i Zarządu, w sprawach złożenia z urzędu członków Rady Nadzorczej lub Zarządu i pociągnięcia ich do odpowiedzialności oraz na żądanie jednej trzeciej obecnych na zebraniu delegatów.

§ 36.

Protokół Walnego Zgromadzenia winien zawierać stwierdzenie prawidłowości zwołania zebrania, porządek obrad, liczbę obecnych delegatów, powzięte na Walnym Zgromadzeniu uchwały, ilość głosów, oddanych „za” i „przeciw” każdej uchwale, oraz ewentualne sprzeciwy, zgłoszone przeciw tym uchwałom. Protokół winien być wpisany do osobnej księgi i podpisany przez przewodniczącego, asesorów i sekretarza. Odpis protokołu winien Zarząd w ciągu miesiąca po Walnym Zgromadzeniu przesłać Związkowi Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych R. P.

§ 37.

W ten sam sposób, jak Walne Zgromadzenie Delegatów, może być zwołane w wypadkach wyjątkowych Walne Zgromadzenie wszystkich członków Spółdzielni.

Wniosek o zwołanie Walnego Zgromadzenia członków winien być podpisany przez ¼ część wszystkich człon-

ków Spółdzielni i złożony Radzie Nadzorczej. Rada Nadzorcza w ciągu trzech tygodni od daty zgłoszenia takiego wniosku obowiązana jest zwołać Walne Zgromadzenie członków, które ma wówczas wszelkie uprawnienia Walnego Zgromadzenia w rozumieniu § 28 niniejszego statutu.

B. RADA NADZORCZA.

§ 38.

Rada Nadzorcza jest organem nadzorczym i kontrolującym. W szczególności do obowiązków jej należy:

- a) przedstawianie Walnemu Zgromadzeniu kandydatów do Zarządu;
- b) zawieranie umów z członkami Zarządu i zatwierdzanie regulaminu pracy Zarządu;
- c) przyjmowanie i wykluczanie członków;
- d) zatwierdzanie zasad ustalania czynszów za lokale Spółdzielni i norm opłat za inne świadczenia;
- e) przydział lokali instytucjom i przedsiębiorstwom w myśl §§ 3 i 15 statutu;
- f) zatwierdzanie przepisów korzystania z mieszkań, regulaminu kar i przepisów odnawiania mieszkań;
- g) ustalenie zasad rozkładania spłaty wkładów na raty i wysokości oprocentowania wkładów mieszkaniowych;
- h) stała kontrola kasy i rachunkowości Spółdzielni, sprawdzanie rocznych zamknięć rachunkowych, inwentarżów i bilansów, oraz zgłaszanie wniosków na Walne Zgromadzenie o ich zatwierdzenie;
- i) opiniowanie projektów i kosztorysów budowlanych;
- k) rozpatrywanie planów finansowych i budżetów, przygotowanych przez Zarząd i przedstawianie wniosków w tych sprawach Walnemu Zgromadzeniu;
- l) czuwanie nad całą działalnością Spółdzielni.

§ 39.

Rada Nadzorcza składa się z 12 członków, wybranych na okres 3 lat z pośród członków Spółdzielni przez Walne Zgromadzenie w głosowaniu tajnym większością głosów oddanych.

Co roku ustępuje jedna trzecia członków Rady: W pierwszych dwóch latach przez losowanie, a następnie z kolei starszeństwa wyborów. Ustępujący mogą być wybrani ponownie.

§ 40.

Rada Nadzorcza wybiera co roku ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

Posiedzenia Rady są prawomocne przy obecności przynajmniej sześciu jej członków, wśród których powinien być przewodniczący lub jego zastępca. Rada może zlecić swemu Prezydium załatwienie w swym zastępstwie ściśle określonych funkcji, oraz w razie potrzeby wyłaniać Komisje i zatwierdzać dla nich regulaminy.

Uchwały Rady Nadzorczej zapadają zwykłą większością głosów, są protokołowane i wpisywane do specjalnej księgi.

C. ZARZĄD.

§ 41.

Zarząd prowadzi wszystkie sprawy Spółdzielni w granicach statutu i regulaminów, a w szczególności do obowiązków Zarządu należy:

- a) bezpośrednie zarządzanie sprawami majątkowymi, administracyjnymi i organizacyjnymi Spółdzielni;
- b) organizacja biura Spółdzielni, prowadzenie rejestru członków, ksiąg i rachunków Spółdzielni oraz czuwanie nad majątkiem Spółdzielni;
- c) zwoływanie Walnych Zgromadzeń;
- d) sporządzanie sprawozdań, bilansów, planów finansowych i budżetów, projektów podziału nadwyżki, lub pokrycia straty oraz opracowania planu działalności;
- e) zawieranie umów i kontraktów w granicach statutowej działalności Spółdzielni;
- f) przyjmowanie i zwalnianie pracowników, zawieranie z nimi umów, wydawanie pełnomocnictw, ustanawianie regulaminu służbowego.

Zarząd reprezentuje Spółdzielnię w sądach, urzędach i wobec osób trzecich, bez osobnych pełnomocnictw.

§ 42.

Korespondencję bieżącą, oraz pokwitowania Spółdzielni podpisuje jeden z członków Zarządu. Natomiast do ważności wszelkiego rodzaju weksli, pełnomocnictw, umów i zobowiązań, niezbędne są podpisy dwóch członków Zarządu pod pieczęcią Spółdzielni.

§ 43.

Zarząd składa się z trzech członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie, na wniosek Rady Nadzorczej na przeciąg trzech lat. Co roku ustępuje jeden z członków Zarządu: w pierwszych dwu latach według orzeczenia Rady Nadzorczej, a następnie z kolei starszeństwa wyborów.

Ustępujący członek Zarządu może być powołany ponownie. Wybór członków Zarządu dokonywany jest większością głosów oddanych.

W razie odrzucenia przez Walne Zgromadzenie przedstawionego kandydata, Rada Nadzorcza winna przedstawić innego.

W razie, gdy z jakichkolwiek powodów członek Zarządu nie może pełnić swych czynności. Rada Nadzorcza deleguje czasowo do Zarządu swego członka na okres nie dłuższy jak do najbliższego Walnego Zgromadzenia.

Członkowie Zarządu otrzymują za swoją pracę wynagrodzenie, wysokość którego określa Rada Nadzorcza.

V. Fundusze i rachunkowość Spółdzielni.

§ 44.

Spółdzielnia ma fundusze:

- a) udziałowy,
- b) budowlany (wkładów mieszkaniowych),
- c) zasobowy (społeczny),
- d) amortyzacyjno - renowacyjny,,
- e) specjalne.

§ 45.

Fundusz udziałowy tworzy się z udziałów, wpłaconych przez członków.

Udziały mogą być wpłacane tylko gotówką i nie polegają procentowaniu.

§ 46.

Fundusz budowlany (wkładów mieszkaniowych) tworzy się z sum, wpłaconych przez członków na wkłady mieszkaniowe, długoterminowych lokat instytucji, zastępujących wkłady mieszkaniowe swych pracowników i członków. Wpłata i zwrot wkładów mieszkaniowych

odbywa się zgodnie z §§ 17 — 19 statutu. Zasady i wysokość oprocentowania wkładów ustala Rada Nadzorcza.

Nie może ona przekraczać 6 proc.

§ 47.

Fundusz zasobowy (społeczny) tworzy się z:

- a) wpisowego,
- b) odpisów z czystej nadwyżki bilansowej, nie mniej niż 50%.
- c) przedawnionych udziałów,
- d) innych wpływów, darowizn, legatów.

§ 48.

Fundusz amortyzacyjno - renowacyjny tworzy się z corocznych odpisów, zgodnie z § 52 statutu.

Służy on na pokrycie różnicy ceny sprzedaży i wartości bilansowej nieruchomości, lub też spisania całej wartości budynków po ich zużyciu, oraz na pokrycie kosztów remontów kapitalnych, podnoszących trwałość budynków Spółdzielni. Fundusz ten może być używany na spłatę długoterminowych pożyczek hipotecznych oraz lokowany w nowe budowle Spółdzielni.

§ 49.

Fundusze specjalne tworzą się z wpływów specjalnych, służą do celów, oznaczonych przy tworzeniu się każdego funduszu.

§ 50.

Fundusz zasobowy (społeczny), amortyzacyjno - renowacyjny i specjalne stanowią własność Spółdzielni i w żadnym wypadku nie podlegają podziałowi między członków.

§ 51.

Spółdzielnia prowadzi rachunkowość i opracowuje bilanse oraz sprawozdania roczne, zgodne z wymaganiami prawa.

Księgi, rachunki i wszelkie dokumenty powinny zawsze znajdować się w lokalu Spółdzielni i mogą być wydane tylko na żądanie sądu.

§ 52.

Rokiem obrachunkowym jest rok kalendarzowy. Zamknięcie rachunków, bilans i sprawozdanie roczne

winne być sporządzone przez Zarząd do końca kwietnia następnego roku.

Przy zestawieniu bilansu należy przestrzegać przepisów ustawy o Spółdzielniach.

Na umorzenie nieruchomości należy co roku odpisywać do Funduszu Amortyzacyjno - renowacyjnego co najmniej 1% bilansowej wartości domów, lub ceny kupna nieruchomości, z wyłączeniem wartości placów.

Na umorzenie ruchomości należy odpisywać bezpośrednio z odpowiedniego rachunku co najmniej 10% ceny nabycia.

§ 53.

Z nadwyżki, wykazanej w bilansie, wydziela się co najmniej 50% na Fundusz Zasobowy (społeczny).

Reszta nadwyżki może być rozdzielona między członków w stosunku do pobranych od nich przez Spółdzielnię opłat za korzystanie ze świadczeń Spółdzielni.

O ile Spółdzielnia pobierała opłaty za świadczenia również od nieczłonków, przypadająca z tego tytułu część nadwyżki powinna być całkowicie przekazana do funduszy niepodzielnych.

§ 54.

Wykazaną w bilansie stratę pokrywa się przede wszystkim z Funduszu Zasobowego, a następnie z Funduszu Udziałowego Spółdzielni.

VI. Inne przepisy.

§ 55.

Sprawy dotyczące rozwiązania, likwidacji lub upadłości Spółdzielni reguluje się według przepisów Ustawy o spółdzielniach i ustaw ogólnych. Majątek pozostały po zaspokojeniu wierzycieli przekazuje się w całości na cele społeczne według uchwały ostatniego Walnego Zgromadzenia.

§ 56.

Wszelkie ogłoszenia wymagane przez prawo i niniejszy statut winny być umieszczane w czasopiśmie „Życie W. S. M.” oraz „Spółnota Pracy”.

L. 2. Regulamin przydziału mieszkań WSM.

uchwalony zgodnie ze statutem Spółdzielni przez Walne Zgromadzenie w dniu 24 stycznia 1937 roku.

§ 1.

Prawo do mieszkania w Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej uzyskuje członek Spółdzielni po wpłaceniu pełnego udziału, w miarę rozporządzania przez Spółdzielnię wolnymi lokalami, z uwzględnieniem kolejności zapisu, regularności dokonywanych wpłat na udział i wkład mieszkaniowy i innych przepisów niniejszego regulaminu.

Przed wpłaceniem pełnego udziału mogą być uwzględnieni przy przydziale mieszkań tylko członkowie, objęci umowami patronalnymi.

§ 2.

Kolejność przydziału mieszkania określa się ilością przypadających członkowi Spółdzielni punktów, obliczonych według następujących zasad:

A. Punkty rodzinne.

- 1) Za każdą osobę najbliższej rodziny (żona, mąż, dzieci) 2 p.
- 2) Za każdą osobę ponadto na utrzymaniu, mieszkającą razem (bez pomocy domowej płatnej) 3 p.
- 3) Za oczekiwane powiększenie rodziny 5 p.
- 4) Za zawarcie małżeństwa po wstąpieniu do Spółdzielni 10 p.

Uwaga: Oczekiwane powiększenie rodziny winno być udowodnione świadectwem lekarskim.

B. Punkty mieszkaniowe.

- 1) Za przeludnienie dotychczasowego mieszkania:
  - a) za każdą osobę ponad 2 w izbie 5 p.
  - b) za każdą osobę ponad 3 w izbie 10 p.

Uwaga: Pokój o powierzchni mniejszej, niż 10 m. kw. winien być liczony za pół izby. Przy obliczaniu przeludnienia mieszkania, pracownice domowe i sublokatorzy, wprowadzeni po wstąpieniu członka do Spółdzielni, nie mogą być brani pod uwagę.

2) Za stałą wilgoć w mieszkaniu	5 p.
3) Za brak światła dziennego w mieszkaniu	5 p.
4) Za brak oddzielnego mieszkania (odnajmowanie pokoju, wspólne mieszkanie i t. p.)	10 p.
5) Za mieszkanie kątem, w barakach i t. p. oraz pozbawienie mieszkania	20 p.

Uwaga: Za pozbawienie mieszkania należy uważać również stwierdzoną przez lekarza konieczność opuszczenia dotychczasowego lokalu dla odizolowania się od chorego na gruźlicę otwartą.

6) Za mieszkanie poza Warszawą	10 p.
- Największa liczba punktów mieszkaniowych nie może przekraczać 30.

C. Punkty społeczne.

1) Za należenie do związku zawodowego	3 p.
2) Za należenie do związku zawodowego, zrzeszonego w Związku Stowarzyszeń Zawodowych w Polsce ponad to	5 p.
3) Za należenie do spółdzielni spóżywców lub pracy	3 p.
4) Za należenie do Spółdzielni Spóżywców „Gospoda Spółdzielcza“ ponadto	5 p.

Uwaga: Należenie do związku zawodowego lub spółdzielni spóżywców musi być stwierdzone datą, poprzedzającą na 6 miesięcy termin, wyznaczony do składania zgłoszeń o przydział mieszkania.

5) Za należenie do Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Lokatorów Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Szkłane Domy“	5 p.
6) Za pracę społeczną	5 p.

Uwaga: Za pracę społeczną uważać należy tylko pracę honorową, bądź płatną, wykonywaną na stanowiskach z wyboru, w instytucjach klasy pracującej (politycznych, zawodowych, spółdzielczych, kulturalno-oświatowych, ubezpieczeniowych, naukowych, sportowych, turystycznych)

7) Dla osób, których wynagrodzenie za pracę oblicza się w odstępach mniejszych, niż miesiąc, o ile w stosunku do nich obowiązuje dwutygodniowe wymówienie pracy	5 p.
8) Inwalida pracy lub inwalida wojenny	5 p.

D. Punkty płatnicze.

1) Za każdy miesiąc regularnie opłaconej składki na udział lub po uzupełnieniu udziału na wkład mieszkaniowy (nie mniej, niż 10 zł. od wszystkich członków, a zł. 5 od członków objętych umowami wzajemności lub patronalnymi)	1 p.
2) Za każdy miesiąc należenia do Spółdzielni po wpłaceniu pierwszego całkowitego udziału	1 p.

Uwaga 1: Wpłacenie sumy większej w jednym miesiącu nie zwalnia od opłaty w miesiącu następnym, chyba, że przy wpłacie było uczynione zastrzeżenie.

Uwaga 2: W razie wycofania części lub całości wkładu mieszkaniowego przed zajęciem mieszkania w Spółdzielni, członek traci wszystkie punkty, nabyte z tytułu wpłat na wkład mieszkaniowy.

Uwaga 3: Za wpłaty dokonywane po zajęciu mieszkania celem uzupełnienia wkładu do wymaganej wysokości (§ 17

statutu) nie dolicza się punktów. Doliczanie takie następuje dopiero przy skutecznieniu wpłat powyżej sumy wymaganego na dane mieszkanie wkładu.

§ 3.

Mieszkania przydziela Zarząd Spółdzielni zbiorowo oraz indywidualnie. Członek ubiegający się o mieszkanie w Spółdzielni, winien w terminie oznaczonym przez Zarząd złożyć zgłoszenie według ustalonego wzoru i uiścić równocześnie opłatę 5 zł. na Fundusz Społeczno-Wychowawczy.

Dane zgłoszenia, na podstawie którego następuje obliczenie punktów A, B i C, są sprawdzane przy przydziale indywidualnym przez upoważnionego pracownika Spółdzielni przy udziale przedstawiciela Samorządu; przy przydziale zbiorowym przez Komisję Kontrolującą, powołaną przez zainteresowanych kandydatów na mieszkania, na specjalnie w tym celu zwołanym zebraniu.

W zebraniu tym uczestniczy podwójna liczba kandydatów w stosunku do rozdzielanych mieszkań, według kolejności obliczonej przez Zarząd, zgodnie z niniejszym regulaminem.

§ 4.

Rozmyślne zmienianie warunków mieszkaniowych przed przydziałem mieszkań, powoduje branie pod uwagę, dawnych warunków mieszkaniowych. Rozmyślne podanie informacji fałszywych w zgłoszeniu na mieszkanie, powoduje pozbawienie prawa przydziału mieszkania przy danym przydziale.

§ 5.

O przyznaniu członkowi mieszkania decyduje liczba otrzymanych przez niego wszystkich punktów.

Przy różnych rozmiarach przydzielanych mieszkań pierwszeństwo do mieszkania większego posiada członek, mający liczniejszą rodzinę, a następnie o wyborze typu i położenia mieszkania, rozstrzygą liczba posiadanych przez kandydata punktów płatniczych i społecznych.

Przy jednakowej ilości punktów pierwszeństwo przydziału lub wyboru posiada członek wpisany wcześniej do rejestru członków Spółdzielni.

Wyjątek od tej zasady zachodzi przy wymówieniu przez Spółdzielnię w myśl § 22 Statutu członkowi mieszkania, który wówczas ma prawo wyboru każdego wymówionego lub wolnego mieszkania poza kolejką.

§ 6.

Dla członków Spółdzielni, zawierających małżeństwo i ubiegających się o jedno mieszkanie — punkty płatnicze są sumowane, o ile oboje posiadają prawo do ubiegania się o mieszkanie. W wypadku, gdy w rodzinie, ubiegającego się o mieszkanie kandydata, znajduje się inny lub inni członkowie Spółdzielni, którzy wspólnie z nim zamieszkać będą, a posiadają prawo do ubiegania się o mieszkanie, następuje również sumowanie punktów płatniczych z tym jednak zastrzeżeniem, że suma punktów dodanych nie może być większa, niż 10.

§ 7.

Członkowie nie mają prawa odstępować nikomu swego prawa kolejności, w otrzymaniu mieszkania. Zrzekając się przyjęcia mieszkania, nie tracą swych uprawnień do ubiegania się o mieszkanie przy następnym przydziale mieszkań.

§ 8.

Członek ma prawo odmówić przyjęcia przydzielonego mu mieszkania przez Zarząd i odwołać się do Rady Nadzor-

czej w ciągu 3 najbliższych dni następujących po zawiadomieniu go o przydziale. Decyzja Rady Nadzorczej jest ostateczna.

§ 9.

Przydziały zbiorowe odbywają się dla nowowynbudowanych domów na zebraniu zwołanym po sprawdzeniu listy kolejności przez Komisję Kontrolującą.

O rozpisaniu przydziału zbiorowego Zarząd ogłosi przynajmniej na miesiąc naprzód w biuletynie informacyjnym Spółdzielni i czasopiśmie „Robotnik“.

O terminie i miejscu zebrań przydziałowych kandydaci, którzy złożyli zgłoszenia, winni być zawiadomieni pisemnie przynajmniej na tydzień naprzód.

§ 10.

Przydziały indywidualne odbywają się w miarę wymagania i zwalniania mieszkań przez dawnych lokatorów.

Do tych przydziałów są wzywani członkowie, którzy uprzednio złożyli zgłoszenia w kolejności, przewidzianej w § 6 z uwzględnieniem podanych w zgłoszeniu życzeń co do wielkości, typu i położenia mieszkania.

Wymówione i zwolnione mieszkania ogłasza się na specjalnej tablicy w biurze Spółdzielni.

§ 11.

Do zamiany mieszkań przez lokatorów w domach Spółdzielni stosuje się zasady odnoszące się do przydziału. Jednak zmieniający mieszkanie wskutek obniżenia się zarobków rodziny, mają pierwszeństwo przydziału przed innymi lokatorami, o ile komorne za nowe mieszkanie jest przynajmniej o 15% niższe, niż za dotychczas zajmowane.

Zarząd może uwarunkować zamianę uprzednim zapłaceniem całego zaległego komornego, uzupełnieniem wkładu mieszkaniowego w stosunku do nowego mieszkania. Loka-

torów zmieniających mieszkania nie obowiązuje wymówienie trzymiesięczne.

§ 12.

W razie śmierci członka Spółdzielni przed uzyskaniem mieszkania, Rada Nadzorcza może przyznać spadkobiercy zmarłego, który jest lub zostanie członkiem Spółdzielni, punkty płatnicze, a w wyjątkowych wypadkach i punkty społeczne zmarłego.

§ 13.

Rada Nadzorcza Spółdzielni ma prawo zatwierdzać na wniosek Zarządu umowy patronalne i wzajemności z organizacjami lub instytucjami, działającymi na korzyść określonych grup członków Spółdzielni, umowy, przewidujące przydział mieszkań na oddzielnie w tym celu prowadzonych listach kolejności. Umowy takie mogą być zawarte tylko w wypadku, jeżeli świadczenia otrzymane od organizacji lub instytucji są korzystne według orzeczenia Rady Nadzorczej dla rozwoju Spółdzielni jako całości. Umowy te mogą przewidywać pewne zmiany w regulaminie przydziału mieszkań, nie naruszając jednak podstawowych zasad regulaminu.

§ 14.

Warunki odnajmu lokali instytucjom i przedsiębiorstwom na podstawie § 3 punkt k Statutu Spółdzielni, na wniosek Zarządu ustala Rada Nadzorcza Spółdzielni.

Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w „Życiu W. S. M.“ po zatwierdzeniu przez Sąd Okręgowy nowego Statutu Spółdzielni w brzmieniu uchwalonym przez Walne Zgromadzenie Delegatów z dniem 17 stycznia 1937 roku.

Jednocześnie przestaje obowiązywać poprzedni regulamin przydziału mieszkań.

L. 3. Zasady udzielania ulg w opłacie wkładów mieszkaniowych

Zgodnie z § 17 Statutu Spółdzielni członek W. S. M. otrzymujący mieszkanie obowiązany jest wpłacić z reguły przed objęciem mieszkania wkład mieszkaniowy w wysokości 15-krotnej miesięcznej opłaty czynszowej, przypadającej za dany lokal.

Na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 5 maja 1937 r. ulgi w spłacie wkładów się udzielane według następujących zasad:

1) Członkowie korzystający z przywilejów umów patronalnych spłacają wkład ratami zgodnie z warunkami umowy patronalnej.

2) Członkowie korzystający z przywilejów umów wzajemności W. S. M. ze związkami zawodowymi, które przystąpiły do Spółdzielni, wpłacają $\frac{1}{3}$ wkładu mieszkaniowego gotówką, a resztę w ratach miesięcznych. Od niespłaconej części wkładu należy uiścić koszty dyskonta, obliczone w stosunku 2 proc. rocznie.

3) Wszyscy inni członkowie Spółdzielni obowiązani są wpłacić przynajmniej $\frac{2}{3}$ wkładu mieszkaniowego gotówką, resztę zaś w ratach miesięcznych. Od niespła-

conej części wkładu oblicza się koszty dyskonta w stosunku 4 proc. rocznie. Ulga powyższa nie dotyczy członków lepiej zarabiających, a ubiegających się o małe mieszkanie.

4) Spłata części wkładu mieszkaniowego, rozłożonego na raty musi być zabezpieczona weksłami w odcinkach według uznania Zarządu.

5) W wyjątkowych wypadkach Zarząd Spółdzielni może zgodzić się na przyjęcie części gotówkowej wkładu mieszkaniowego weksłami terminowymi z doliczeniem 6 proc. tytułem kosztów dyskonta.

6) W wypadkach przestoju niektórych mieszkań (nie wynajęcie w ciągu całego trzymiesięcznego okresu wymówienia i 15 dni po zwolnieniu mieszkania) Zarząd może wynająć mieszkanie członkowi Spółdzielni, rozkładając spłatę całego wkładu mieszkaniowego na raty z tem jednak, że lokator będzie opłacał do czasu uiszczenia $\frac{1}{3}$ wkładu czynsz o 10 proc. wyższy, a od czasu uiszczenia $\frac{2}{3}$ wkładu o 5 proc. wyższy od normy przypadającej za dany lokal.

K R O N I K A

W. S. M.

■ Odroczenie Kongresu Mieszkaniowego.

Komitet Organizacyjny I-go Polskiego Kongresu Mieszkaniowego komunikuje nam, iż ze względów organizacyjno - technicznych uznał za wskazane odroczyc zwołanie Kongresu do jesieni r. b. i uzupełnić treść jego obrad sprawozdaniem z Międzynarodowego Kongresu dla Spraw Mieszkaniowych, który odbędzie się w lipcu r. b. w Paryżu.

Jednocześnie Komitet Organizacyjny zawiadamia, że prace przygotowawcze do Kongresu trwają w dalszym ciągu.

Deklaracje udziału w Kongresie będą utrzymane w mocy, a osobom fizycznym i prawnym, które zgłosiły udział w Kongresie przysługiwać będzie prawo do otrzymania referatów kongresowych w miarę ich wykańczania w odpowiedniej kolejności.

Pierwszy referat kongresowy znajduje się w druku i zostanie w najbliższych dniach rozesłany.

■ Z Polskiego Towarzystwa Reformy Mieszkaniowej.

W dn. 24 maja odbyło się doroczne zebranie członków Polskiego Towarzystwa Reformy Mieszkaniowej. Poza sprawozdaniami, na zebraniu przyjęto plan pracy i budżet na rok 1937.

W dyskusji poruszono krytycznie działalność poradni budowlanej oraz niedostateczne udostępnienie biblioteki Towarzystwa.

W aktualnych sprawach przez delegata Zw. Rob. Budowl. T. Zielińskiego został złożony wniosek, wzywający Zarząd Towarzystwa do nieodkładania terminu zwołania ogólnopolskiego Kongresu mieszkaniowego. Z niezrozumiałych dla większości zebranych powodów, przedstawiciele Zarządu w osobach p. p. Jurkiewicza i Strzeleckiego przeciwstawiali się przyjęciu wniosku. W dokonanych wyborach do Zarządu T-wa weszły trzy osoby z władz W. S. M.: A. Kuryłowicz, St. Tołwiński i St. Zbrożyna. Do Komisji Rewizyjnej powołano m. in. J. Okorską.

Przed zebraniem uczczono pamięć zmarłego T. Toeplitza, wiceprezesa i właściwego kierownika prac Towarzystwa. Wszyscy obecni zdawali sobie sprawę, iż właśnie Polskie Towarzystwo Reformy Mieszkaniowej jest specjalnie uderzone śmiercią T. Toeplitza i tylko najwyższy wysiłek pozostałych członków Zarządu Towarzystwa zdoła uchronić T-wo przed skurczeniem swej działalności.

Po zebraniu, dyrektor T-wa Osiedli Robotniczych zapoznał zgromadzonych z dotychczasową działalnością budowlaną T. O. R.-u, ilustrując swój odczyt przezroczkami.

Osiedle W. S. M. na Żoliborzu

■ Pralnia.

W miesiącu maju b. r. pralnia była czynna 13 dni (w ub. r. 12) przeprano 4.723 kg. bielizny (w r. ub.

5.029 kg.), czyli przeciętnie 363,3 kg. (w r. ub. 419 kg.); prało bieliznę 262 osoby (w r. ub. 276); na jedną osobę wypadło przeciętnie 18 kg. przepranej bielizny (w r. ub. 18,25 kg.).

■ Kapielisko.

W miesiącu maju b. r. z kąpieliska korzystało 1.255 osób (w ub. r. 1.432), w czym z waniem 522 osoby (w ub. r. 615), z natrysków 733 osoby (w ub. r. 777). Kapielisko było czynne dni 18 (w ub. r. 20).

Stow. „Szklane Domy“

■ Koncerty letnie.

Koncerty letnie „Szklanych Domów“ cieszą się dużym powodzeniem. Pierwszy odbył się 23 maja na dziedzińcu VII-ej kolonii, drugi — 6 czerwca w IV kolonii.

Oddz. R. T. P. D. na Żoliborzu

■ Przebieg zapisów.

W maju rozpoczęły się zapisy do wszystkich klas Szkoły Powszechnej. Przebieg zapisów jest pomyślny, do szkoły wstępuje cały szereg dzieci z Osiedla i z poza Osiedla, które dotychczas chodziły do szkół publicznych lub innych szkół prywatnych.

Zjawisko to jest wynikiem zrozumienia przez coraz szersze sfery wielkiego pożytku, jaki przynoszą dzieciom metody wychowawcze i poziom nauczania szkoły.

■ Wycieczka szkolna R. T. P. D.

I w tym roku dzieci z wyższych klas szkoły powszechnej i gimnazjum — w liczbie około 60 osób wzięły udział w wycieczce, zorganizowanej przez R. T. P. D. Wycieczka trwała od 26 maja do 2 czerwca. W tym czasie dzieci zwiedziły Kraków z jego zabytkami historycznymi, kopalnie soli w Wieliczce, Park Narodowy w Pieninach z ruinami zamków w Czorsztynie i Niedzicy, przełom Dunajca, piękne szczyty Sokolicy, Góry Zamkowej, Trzech Koron — jednym słowem Pieniny od Krościenka aż po Nowy Targ. Piękna pogoda, która trwała przez cały czas wycieczki, jeszcze bardziej przyczyniła się do podkreślenia niezliczonych wrażeń i wspomnień.

■ Nasi goście

W ubiegłym miesiącu zwiedziło szkołę kilka wycieczek, między innymi wycieczka uczniów Szkoły Spółdzielczej im. Romualda Mielczarskiego pod kierunkiem ob. Hauboldowej, oraz wycieczka uczniów spółdzielców ze szkół na prowincji.

Wycieczki interesowały się głównie samorządem i organizacjami uczniowskimi w szkole.

KOMUNIKATY

Osiedle na Żoliborzu

● Informator Żoliborski.

Zgodnie z uchwałą Zarządu „Informator Żoliborski”, który ukazał się w druku, rozsyłany jest bezpłatnie łącznie ze sprawozdaniem W. S. M. tym, wszystkim członkom Spółdzielni, którzy wzięli udział w wyborczych zebraniach dzielnicowych.

● Skasowanie rozliczeń sezonowych za ogrzewanie centralne.

Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 5 maja 1937 roku dodatek za ogrzewanie centralne będzie doliczony od 1 lipca b. r. do komornego co miesiąc, niezależnie od terminu wprowadzenia się lub opuszczenia mieszkania przez lokatora. Rozliczenia sezonowe będą zniesione już dla wszystkich lokatorów, którzy wyprobowali się po 1 maja b. r.

W ten sposób usunięte zostaną nieporozumienia, wynikające z powodu rozliczeń okresowych za ogrzewanie.

● Zmniejszenie opłat za balkony w czynszach mieszkaniowych.

Na podstawie uchwały Rady Nadzorczej Spółdzielni z dnia 5 maja b. r. czynsze za mieszkania z balkonami zostały z dniem 1 czerwca 1937 roku obniżone w ten sposób, że powierzchnia użytkowa balkonu została wyłączona z powierzchni mieszkania, a opłata za balkon zredukowana do 1 zł. miesięcznie przy balkonie nie przekraczającym 4 m², i do 2 zł. miesięcznie, przy balkonach większych.

Osiedle na Rakowcu

● Biblioteka „Szklanych Domów”.

W związku ze zmniejszoną frekwencją czytelników w miesiącach letnich dyżury biblioteki „Szklanych Domów” na Rakowcu ograniczone będą od 15.VI do 30.VIII do jednej godziny, a mianowicie od 19 do 20 we wtorki i piątki.

● Biblioteka dziecięca.

Księgozbiór biblioteki przeniesiony został do lokalu świetlicy (w tymczasowym, drewnianym budynku spo-

lęcznym). Kierownictwo biblioteki powierzone zostało M. Karpińskiej - Bobowskiej. Książki wydawane są młodzieży w soboty.

Stow. „Szklane Domy”

● Kajaki okazjnie!

Za pośrednictwem biura „Szklanych Domów” członkowie Stowarzyszenia nabyć mogą okazjnie kajaki składane w cenie poniżej 50 proc. ceny rynkowej.

Zgłoszenia przyjmuje i wszelkich informacji udziela sekretarz zarządu H. Jędrzejewski.

● Obóz Wędrowny.

Turystyczna Kasa Oszczędności Zespołów Młodzieży organizuje na okres dwu tygodni od 1 do 15 lipca obóz wędrowny w Górach Świętokrzyskich. Jest to właściwie 15-dniowa wycieczka przez mało znane pasmo gór, połączona ze zwiedzeniem kilku miast (Kielce, Sandomierz, Opatów) i ośrodków przemysłowych (Ćmielów). Trasy dzienne niewielkie, dostosowane do sił młodocianych uczestników. Koszt wycieczki nieduży. Udział wziąć może każdy mieszkaniec Osiedla W. S. M. w wieku od 14 do 18 lat.

Liczba uczestników ograniczona.

Zapisy i informacje w biurze „Szklanych Domów”. Zapisywać mogą rodzice lub opiekunowie młodzieży.

● Radio - Klub.

W poniedziałek, 14 czerwca b. r. o godz. 7 wiecz w lokalu Stow. „Szklane Domy”, pokój Nr. 12 odbędzie się ogólne zebranie członków klubu z referatem ob. Mariana Kwiatkowskiego p. t.

„O najbliższych zamiarach Radio-Klubu”

Wstęp wolny dla wszystkich członków „Szklanych Domów”.

● Poradnia Radiofoniczna.

Poradnia Radiofoniczna przyjmuje interesantów w poniedziałki od godz. 19—20 w siedzibie „Szklanych Domów”, pokój Nr. 8.

● Biuro „Szklanych Domów”.

W miesiącach letnich — lipcu i sierpniu — biuro Stowarzyszenia czynne będzie jedynie trzy dni w tygodniu, w poniedziałki, środy, piątki w godz. 10—13 i 17—19.

CENY OGŁOSZEŃ: Za miejsce wysokości 1 mm, szerokości 1 łamu, dla członków W. S. M. — 10 groszy, dla osób obcych 20 groszy.

Prenumerata roczna 3 zł. Wpłacać na konto czekowe Warsz. Spółdz. Mieszk. w P. K. O. Nr. 9567, z oznaczeniem: Prenumerata „Życia W. S. M.”.

Bezrobotni, poszukujący pracy mogą przez Stow. „Szklane Domy” uzyskać ogłoszenie wysokości do 2 cm bezpłatnie.

SEKRETARJAT REDAKCJI czynny jest w poniedziałki i piątki od godz. 18 do 19 w biurze Stowarzyszenia „Szklane Domy”.

Redaktor: ST. TOŁWIŃSKI.

Wydawca: WARSZAWSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA, WARSZAWA, UL. KRASIŃSKIEGO 16

Druk Sp. Nakł.-Wydawnicza „Robotnik”, Warszawa, Warecka 7.